

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

*zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna*

***Autor opracowania:
mgr Michał Pyra***

Michał Pyra

Stalowa Wola - 2024

**PRACOWNIA
PROJEKTOWANIA
URBANISTYCZNEGO**

37-450 Stalowa Wola, ul. Narutowicza 2/6A - REGON 361536927 - NIP 8652158642
pracownia: 00-057 Warszawa, Plac Jana Henryka Dąbrowskiego 5/3
e-mail: projektowanieurbanistyczne@wp.pl

Spis treści:

1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Przedmiot opracowania	5
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami.....	5
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	6
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu	7
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	7
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu.....	8
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	11
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ...	12
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	12
5.1. Istniejący stan środowiska	12
5.1.1. Położenie.....	12
5.1.2. Powierzchnia ziemi	19
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	20
5.1.4. Gleby	21
5.1.5. Wody.....	23
5.1.6. Atmosfera i klimat.....	31
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna	32
5.1.8. Krajobraz	37
5.1.9. Zabytki i dobra materialne	37
5.1.10. Obecne użytkowanie terenu	38
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	38
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	38
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	39
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	40

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA	42
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	45
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	47
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi.....	49
9.4. Oddziaływanie na wody	52
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat	55
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne	58
9.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	59
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	60
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego.....	62
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	62
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	65
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	66
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	70

1. WSTĘP

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmienianym dokumencie.

Ilekcioć w niniejszym dokumencie jest mowa o *Studium*, rozumie się przez to projekt „zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „Prognozę oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna”.

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Studium* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, z których należy wymienić między innymi:

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1.2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszym opracowaniu są ustalenia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, którego granice określa uchwała nr XXXVI/278/2022 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 marca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jabłonna.

Do Urzędu Gminy Jabłonna wpłynęły wnioski mieszkańców gminy o zmianę sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów. Wynikają one z indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz właścicieli gruntów. Oprócz uwzględnienia wyżej wymienionych wniosków celem przystąpienia do zmiany aktualnie obowiązującego dokumentu jest potrzeba analizy i aktualizacji czynników rozwojowych gminy Jabłonna.

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Głównym celem *Prognozy* jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Studium*. Ważne jest, aby pamiętać, iż *Studium* określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. *Studium* nie jest aktem prawa miejscowego, jednakże jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Przyjęto założenie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia *Studium*.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach *Studium*,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem *Studium* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza *Prognoza* spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie* został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. Zasięg terytorialny opracowania obejmuje obszar całej Gminy.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzeniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna – 2024,

- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Jabłonna – 2022,
- Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028.
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000,
- informacje i materiały uzyskane w Urzędzie Gminy Jabłonna,
- ogólnie dostępne dane o stanie środowiska naturalnego (GIOŚ, PSH, PIG, MŚ),
- materiały kartograficzne opisujące uwarunkowania topograficzne, geologiczne, hydrogeologiczne i hydrograficzne,
- dane opracowane na podstawie wizji terenowych przeprowadzonych w roku 2022,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale „13. Wykaz wykorzystanych materiałów”.

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu *Prognozy* posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegający na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu *Studium*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Podstawowym materiałem do sporządzenia *Prognozy* jest projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna oraz pozostałe materiały wymienione w rozdziale 13. Należy podkreślić, iż *Studium* określa przede wszystkim politykę przestrzenną gminy, w związku z tym niniejsza *Prognoza* ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Głównym założeniem opracowanego *Studium* jest rozpoznanie i scharakteryzowanie wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna. Ich analiza pozwoliła na określenie długoterminowych kierunków rozwoju gminy. *Studium* stanowi dokument planistyczny, który poprzez określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

W *Studium* uwzględniono zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy Jabłonna, są kontynuacją kierunków określonych w dotychczas obowiązującym dokumencie, w który ustalone zostały następujące priorytety rozwojowe:

- tworzenie kompleksowych systemów podbudowy ekonomicznej i organizacyjnej dla realizacji inwestycji podnoszących rangę gminy i wspierających istniejące i nowe formy działalności gospodarczej,
- tworzenie warunków technicznych (w tym rozbudowa infrastruktury technicznej) dla racjonalnego i zrównoważonego rozwoju struktury gminy przy zapewnieniu poprawy standardów istniejących już wsi i zespołów mieszkaniowych,
- stworzenie dobrej gospodarki nieruchomościami i zasobami gminy – w tym rozbudowa bazy oświatowej i sportowej.

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna sporządzony został w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna zatwierdzone uchwałą Nr XXII/136/05 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 czerwca 2005 r. z późn. zm.
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Jabłonna – 2022,
- Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Jabłonna, 2022,
- Gminny Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jabłonna na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXX/225/2021 Rady Gminy Jabłonna z dnia 21 września 2021 r.
- Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Jabłonna na lata 2019 – 2022, stanowiący załącznik do Uchwały Nr V/39/2019 Rady Gminy Jabłonna z dnia 12 kwietnia 2019 r.
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Jabłonna na lata 2016-2023
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Jabłonna, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XVIII/118/2016 Rady Gminy Jabłonna z dnia 14 czerwca 2016 r.
- Strategia Rozwoju Gminy Jabłonna na lata 2016 - 2023

- Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

Analizowany projekt obejmuje wybrane obszary w obrębach ewidencyjnych: Czerniejów, Czerniejów - Kolonia, Jabłonna Druga, Jabłonna - Majątek, Jabłonna Pierwsza, Piotrków Drugi, Piotrków Pierwszy, Skrzynice Drugie, Skrzynice - Kolonia, Skrzynice Pierwsze, Tuszów, Wierciszów, Wolnica.

Przedmiotem *Studium* jest określenie nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego pod:

- tereny zabudowy mieszkaniowej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej i letniskowej,
- teren zabudowy letniskowej i usługowej,
- tereny zabudowy usługowej oraz usług sportu i rekreacji,
- tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej,
- teren zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną,
- tereny produkcji i obsługi produkcji rolnej,
- tereny zieleni parkowej,
- tereny zieleni parkowej z możliwością lokalizacji zabudowy usługowej,
- teren zieleni parkowej oraz usług sportu i rekreacji,
- teren lasu i zadrzewień,
- tereny rolne,
- teren rolny z docelowym przeznaczeniem pod zalesienie,
- teren powierzchniowej eksploatacji z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną,
- tereny łąkowe,
- tereny wód powierzchniowych,
- teren cmentarza,
- teren parkingu,
- teren ujęcia wody podziemnej wraz ze strefą ochrony bezpośredniej.

Przedmiotowa zmiana *Studium* stanowi niewielką korektę polityki przestrzennej gminy ustalonej w dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna w zakresie terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Tereny inwestycyjne wyznaczono w obszarach zurbanizowanych, przy drogach publicznych, o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, nie wymagających nowych inwestycji infrastrukturalnych. Formułując ustalenia wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do *Studium*.

Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej są:

- prognozowany wzrost liczby mieszkańców gminy,
- położenie w sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego - Lublina oraz na terenie Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego Miasta Lublin,
- stopniowe zwiększanie atrakcyjności gminy w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej a także dzięki walorom przyrodniczym i historycznym,
- potrzeby związane z lokalizacją usług o znaczeniu zarówno lokalnym, jak i ponadlokalnym,
- tworzenie miejsc pracy dla nowych mieszkańców,
- dostępność środków z różnych programów operacyjnych,
- potencjał w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Ponadto polityka przestrzenna gminy zmierza do:

- kontynuacji zabudowy na terenach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a dotychczas nie zabudowanych,
- wzrostu udziału budownictwa jednorodzinnego, w tym rezydencjonalnego, jako najbardziej pożądanego przez mieszkańców formy zabudowy,
- przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy mieszkaniowej jako zjawiska niekorzystnego z punktu widzenia wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną poprzez:
 - wypełnienie zabudową istniejących struktur przestrzennych,
 - przyjęcie nadrzędnej zasady równoległej realizacji infrastruktury technicznej przy uruchamianiu nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, przy jednoczesnym planowaniu nowej zabudowy na terenach położonych poza zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną w formie ekstensywnej.

Na obszarach objętych zmianą *Studium* wskazano następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (1.M, 2.M, 3.M, 4.M, 5.M, 6.M, 7.M, 8.M, 9.M, 10.M, 11.M, 12.M, 13.M, 14.M, 15.M, 16.M, 17.M),
- tereny zabudowy usługowej (1.U, 2.U, 3.U, 4.U, 5.U, 6.U, 7.U, 8.U, 9.U, 10.U),

- tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej (1.U,M, 2.U,M, 3.U,M, 4.U,M, 5.U,M, 6.U,M, 7.U,M, 8.U,M, 9.U,M, 10.U,M, 11.U,M, 12.U,M, 13.U,M, 14.U,M, 15.U,M, 16.U,M, 17.U,M, 18.U,M, 19.U,M, 20.U,M, 21.U,M),
- tereny zabudowy mieszkaniowej i letniskowej (1.M,ML, 2.M,ML, 3.M,ML, 4.M,ML),
- teren zabudowy letniskowej i usługowej (1.ML,U),
- tereny zabudowy usługowej oraz usług sportu i rekreacji (1.U,US, 2.U,US),
- tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej (1.U,P, 2.U,P, 3.U,P),
- teren zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną (1.P/PFW),
- tereny produkcji rolnej i obsługi produkcji rolnej (1.RU, 2.RU),
- tereny zieleni parkowej (1.ZP, 2.ZP),
- tereny zieleni parkowej z możliwością lokalizacji zabudowy usługowej (1.ZP,U, 3.ZP,U),
- teren zieleni parkowej oraz usług sportu i rekreacji (1.ZP,US),
- teren lasu i zadrzewień (1.ZL),
- tereny rolne (1.R, 2.R, 3.R, 4.R),
- teren rolny z docelowym przeznaczeniem pod zalesienie (1.R/ZL),
- teren powierzchniowej eksploatacji z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną (1.PE/PFW),
- tereny łąkowe (1.ZŁ, 2.ZŁ, 3.ZŁ, 4.ZŁ, 5.ZŁ, 6.ZŁ, 7.ZŁ, 8.ZŁ, 9.ZŁ, 10.ZŁ, 11.ZŁ),
- tereny wód powierzchniowych (1.WS, 2.WS, 3.WS, 4.WS, 5.WS, 6.WS, 7.WS, 8.WS, 9.WS),
- teren cmentarza (1.ZC),
- teren parkingu (1.KS),
- teren ujęcia wody podziemnej wraz ze strefą ochrony bezpośredniej (1.W).

W granicach przedmiotowego *Studium*, pod zabudowę przeznaczono łącznie 183,5 ha, z czego w dotychczas obowiązującym *Studium* 116,9 ha stanowiły tereny już przeznaczone pod zabudowę (tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług, tereny zabudowy mieszkaniowej i letniskowej, tereny zabudowy mieszkaniowej, letniskowej, usługowej, tereny usług komercyjnych i publicznych, tereny usług i zabudowy mieszkaniowej, tereny przemysłu, rzemiosła, składów i baz, tereny zieleni parkowej z obiektami niewielkich usług publicznych i komercyjnych).

W niniejszej zmianie *Studium* dodano łącznie 66,6 ha nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę:

- tereny zabudowy mieszkaniowej – 7,8 ha,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej i letniskowej – 4,3 ha,
 - tereny zabudowy usługowej – 1,2 ha,
 - tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej – 42,3 ha,
 - tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej – 6,0 ha,
-

- tereny zabudowy usługowej oraz usług sportu i rekreacji – 0,9 ha,
- tereny zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną – 4,1 ha,
- tereny zabudowy usługowej oraz usług sportu i rekreacji – 0,9 ha.

Wartości te nie przekraczają obliczonego zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie w perspektywie 30-letniej, w związku z czym możliwe jest wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Na rysunku *Studium* granice poszczególnych terenów zostały wyznaczone w zakresie przybliżonym. Ich ostateczny zasięg podlega uszczegółowieniu, w zależności od warunków lokalnych, podziałów geodezyjnych oraz sposobu zagospodarowania i użytkowania, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na terenie objętym przedmiotowym *Studium* nie wskazuje się obszarów wyłączonych spod zabudowy.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Analiza skutków realizacji postanowień projektu *Studium* winna być przeprowadzona przez organ opracowujący projekt dokumentu, w tym przypadku przez Wójta Gminy Jabłonna w oparciu o analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska przy wykorzystaniu wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska w odniesieniu do obszaru objętego projektem. Szczególną uwagę należy zwrócić na: ocenę jakości powietrza, ocenę warunków i jakości klimatu akustycznego, ocenę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ocenę jakości gleb, ocenę gospodarki odpadami.

Zaleca się wykonywanie powyższych ocen i analiz średnio raz na dwa lata.

Minimalizacja negatywnych oddziaływań na środowisko projektowanej inwestycji powinna być realizowana m.in. poprzez dbałość o wykonanie inwestycji i o przestrzeganie wytycznych zawartych w projektach.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, emisji i imisji do powietrza, ładunku przestrzennego. Proponuje się następujące grupy wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- ilość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru,
- jakość gleb,
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza,
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o paliwa ekologiczne lub odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%),
- gospodarowanie odpadami - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%),
- jakości powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów,

- jakość klimatu akustycznego (dB).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarządcy dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Gmina Jabłonna nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa (a w odległości około 70 km od niej). *Studium* nie wprowadza funkcji czy działalności emitującej szkodliwe substancje do gruntu, wód czy atmosfery oraz funkcji zmieniających warunki siedliskowe i gruntowo-wodne na tak dużą skalę. W związku z tym nie prognozuje się dalekosiężnych (sięgających poza granice kraju) transgranicznych oddziaływań na środowisko poszczególnych ustaleń.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

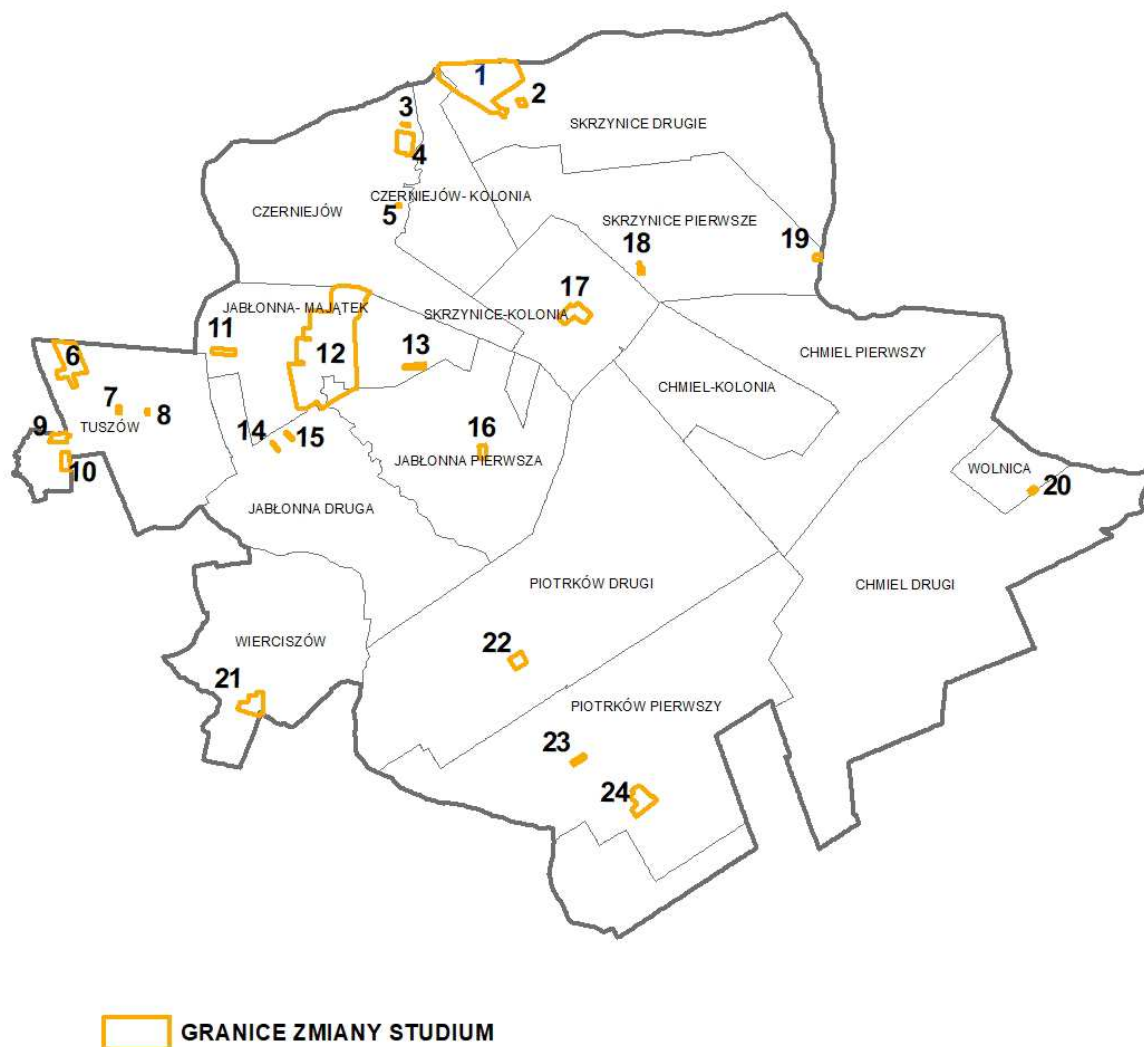
5.1.1. Położenie

Gmina Jabłonna jest jedną z szesnastu gmin powiatu lubelskiego. Położona jest w południowo-wschodniej części powiatu w odległości 18 km od Lublina. Miejscowość gminna położona jest przy drodze wojewódzkiej nr 835 łączącej Lublin z Biłgorajem. Przez teren gmin przebiega również droga wojewódzka nr 836 Bychawa – Piaski. Graniczy z następującymi gminami:

- od wschodu – gmina Piaski,
- od północy – gmina Głusk,
- od zachodu – gminy: Strzyżewice i Bychawa,
- od południa – gminy: Bychawa i Krzczonów.

Administracyjnie gmina składa się z 17 sołectw: Chmiel Pierwszy, Chmiel Drugi, Chmiel Kolonia, Czerniejów, Czerniejów Kolonia, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna Druga, Jabłonna Majątek, Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Piotrków Kolonia, Skrzynice Pierwsze, Skrzynice Drugie, Skrzynice Kolonia, Tuszów, Wierciszów, Wolnica.

Analizowany projekt obejmuje wybrane obszary w obrębach ewidencyjnych: Czerniejów, Czerniejów - Kolonia, Jabłonna Druga, Jabłonna - Majątek, Jabłonna Pierwsza, Piotrków Drugi, Piotrków Pierwszy, Skrzynice Drugie, Skrzynice - Kolonia, Skrzynice Pierwsze, Tuszów, Wierciszów, Wolnica.

Rysunek 1. Położenie obszarów objętych opracowaniem

Źródło: opracowanie własne

Obszar 1

Obszar położony jest w północnej części gminy w granicach obrębów ewidencyjnych Skrzynice Drugie i Czerniejów – Kolonia. Wzdłuż południowo – zachodniej granicy terenu przepływa rzeka Skrzyniczanka, natomiast przez jego centralną część z północy na południe przebiega droga powiatowa nr 2272L. Jest to obszar w większości niezabudowany, na którym dominującą formą użytkowania są grunty orne. Pojedyncza zabudowa siedliskowa występuje jedynie w jego zachodniej części.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętych uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm., uchwałą Nr XIX/136/2008 z dnia 12 grudnia 2008 r. oraz uchwałą Nr V/38/2019 z dnia

12 kwietnia 2019 r. został przeznaczony pod: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej o funkcji zagrodowej, tereny zabudowy rezydencjonalnej, teren powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych, teren urządzeń zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej, tereny wód powierzchniowych, rzek, jezior i kanałów, tereny leśne, tereny rolne oraz tereny tras komunikacyjnych.

Obszar 2

Obszar zlokalizowany jest w obrębie ewidencyjnym Skrzynice Drugie, przy drodze nr 107149L. Jest w całości niezabudowany, w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa.

Teren ten w przeważającej części, w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. został przeznaczony pod tereny zabudowy usługowo - mieszkaniowej. Natomiast pozostały obszar znajduje się w granicach terenu rolnego bez prawa zabudowy zgodnie z uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r.

Obszar 3

Stanowi obszar znajdujący się w północnej części obrębu ewidencyjnego Czerniejów, przy drodze wojewódzkiej nr 835. Jest to obszar użytkowany rolniczo. W jego otoczeniu zlokalizowana jest istniejąca zabudowa siedliskowa.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XIX/136/2008 z dnia 12 grudnia 2008 r. został przeznaczony pod tereny zabudowy mieszkaniowej o funkcji zagrodowej.

Obszar 4

Jest to obszar zlokalizowany w obrębach ewidencyjnych Czerniejów oraz Czerniejów - Kolonia. Z północy na południe przebiega przez niego droga wojewódzka nr 835. W jego granicach znajduje się cmentarz parafialny, przy parafii św. Wawrzyńca w Czerniejowie. W części terenu przylegającym do drogi nr 835 zlokalizowana jest zabudowa o funkcji usługowej i mieszkaniowej. Pozostałą część obszaru stanowią grunty wykorzystywane rolniczo.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętych uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm., uchwałą Nr XIX/136/2008 z dnia 12 grudnia 2008 r. oraz uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. został przeznaczony pod: tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej, tereny usług publicznych, teren cmentarza, teren urządzeń komunikacji samochodowej oraz teren produkcji rolniczej.

Obszar 5

Obszar położony jest w obrębie ewidencyjnym Czerniejów. Od zachodu przylega bezpośrednio do drogi wojewódzkiej nr 835. Jest to obszar w całości zabudowany, na którym występuje zabudowa o funkcji mieszkaniowej i usług użyteczności publicznej (straż pożarna).

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod: tereny usług publicznych oraz tereny zabudowy zagrodowej.

Obszar 6

Zlokalizowany jest w północnej części obrębu Tuszów. Jego północną granicę stanowi granica administracyjna gminy. Jest to obszar w większości niezabudowany, na którym dominującą formą użytkowania są grunty orne. Zabudowa o funkcji siedliskowej występuje jedynie w jego północnej części.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod: tereny zabudowy zagrodowej, tereny rolnicze oraz tereny rolne z dopuszczeniem lokalizacji siedlisk.

Obszar 7

Stanowi obszar położony w centralnej części obrębu Tuszów. Od północy przylega bezpośrednio do drogi powiatowej nr 2276L. Jest to obszar częściowo zabudowany. Występuje tam zabudowa o funkcji zagrodowej i usług użyteczności publicznej (straż pożarna).

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod: tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny usług publicznych.

Obszar 8

Jest to obszar położony w obrębie Tuszów, przy drodze powiatowej nr 2276L, częściowo zabudowany, na którym występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętych uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. oraz Nr XXXV/272/2022 z dnia 1 lutego 2022 r. został przeznaczony pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Obszar 9

Położony jest w zachodniej części obrębu ewidencyjnego Tuszów. Jego północną granicę stanowi granica administracyjna gminy. Jest to obszar w większości niezabudowany, na którym dominującą formą użytkowania są grunty orne. Zabudowa o funkcji siedliskowej występuje jedynie w części terenu przylegającej do drogi powiatowej nr 2269L Lublin – Bychawa.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. oraz uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. został przeznaczony pod: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny łąk i pastwisk oraz tereny rolnicze.

Obszar 10

Stanowi teren zlokalizowany w zachodniej części obrębu ewidencyjnego Tuszów, który od wschodu przylega bezpośrednio do drogi powiatowej nr 2269L Lublin – Bychawa. Jest to obszar w większości niezabudowany, na którym dominującą formą użytkowania są grunty orne. W jego północnej części występuje zabudowa o funkcji siedliskowej.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. został przeznaczony pod: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny zabudowy zagrodowej.

Obszar 11

Jest to obszar położony w zachodniej części obrębu ewidencyjnego Jabłonna-Majątek. Od wschodu i południa przylega bezpośrednio do dróg oznaczonych nr 107168L i nr107167L. Jest niemal w całości zabudowany. W jego granicach występuje zabudowa o funkcji produkcyjno-usługowej, siedliskowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod: tereny zabudowy zagrodowej i tereny aktywizacji gospodarczej.

Obszar 12

Objemuje obszar położony w granicach obrębów ewidencyjnych Jabłonna-Majątek i Jabłonna Pierwsza. W części terenu przylegającej bezpośrednio do drogi wojewódzkiej nr 835 występuje zabudowa o funkcjach mieszkaniowych, usługowych oraz produkcyjno-magazynowych. Przez centralną część obszaru przepływa Czerniejówka. Na terenach sąsiadujących bezpośrednio z rzeką i na wschód od niej dominującą formą użytkowania są tereny gruntów ornych, tereny wód otwartych oraz łąki.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętych uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm., uchwałą Nr VII/46/2007 z dnia 19 czerwca 2007 r., uchwałą Nr XXV/170/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r., uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. oraz Nr XXXV/272/2022 z dnia 1 lutego 2022 r. został przeznaczony pod: tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tereny zabudowy letniskowej oraz zabudowy usługowej, tereny zabudowy usługowo-mieszkaniowej, tereny zabudowy usługowej, tereny aktywizacji gospodarczej, tereny aktywizacji dla obsługi rolnictwa, tereny sportu, tereny rekreacji, tereny zespołu pałacowo-parkowego, tereny zieleni, tereny zieleni parkowej o funkcji sportowo-rekreacyjnej, teren infrastruktury technicznej- zaopatrzenie w wodę, tereny parkingów, teren wód powierzchniowych, rzek, jezior i kanałów, zieleń naturalną, tereny łąk i pastwisk oraz tereny rolnicze.

Obszar 13

Jest to obszar niezabudowany, położony w granicach obrębu ewidencyjnego Jabłonna-Majątek. Dominującą formą użytkowania są grunty orne.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod tereny rolne bez prawa zabudowy.

Obszar 14

Stanowi obszar położony w obrębie ewidencyjnym Jabłonna Druga, w sąsiedztwie drogi oznaczonej nr 107173L. Jest to obszar częściowo zabudowany, na którym w południowej części występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Natomiast pozostałą jego część zajmują grunty orne.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod: tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny rolne bez prawa zabudowy.

Obszar 15

Jest to obszar położony w obrębie ewidencyjnym Jabłonna Druga. Od południa przylega on do drogi oznaczonej nr 107173L. Jest w całości niezabudowany. Dominującą formą użytkowania są grunty orne. W jego bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowana jest istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. oraz uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. został przeznaczony pod: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny rolne bez prawa zabudowy.

Obszar 16

Obszar ten znajduje się w centralnej części obrębu ewidencyjnego Jabłonna Pierwsza, w sąsiedztwie terenów zabudowy o funkcji zagrodowej. Jest to obszar niezabudowany, na którym dominującą formą użytkowania są grunty orne.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod tereny rolne bez prawa zabudowy.

Obszar 17

Obszar położony centralnej części obrębu ewidencyjnego Skrzynice-Kolonia, przy drodze powiatowej nr 2275L. Jest częściowo zabudowany. Występuje tam zabudowa o funkcji zagrodowej.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod tereny parku z zabudową jednorodziną, tereny usług komercyjnych, tereny usług publicznych oraz tereny rolne bez prawa zabudowy i tereny rolne z dopuszczeniem lokalizacji siedlisk.

Obszar 18

Stanowi teren zlokalizowany w centralnej części obrębu ewidencyjnego Skrzynice Pierwsze. Od południa przylega do drogi oznaczonej nr 107153L. Jest to obszar w całości niezabudowany, na którym dominującą formą użytkowania są grunty orne.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod tereny rolne bez prawa zabudowy.

Obszar 19

Znajduje się we wschodniej części obrębu ewidencyjnego Skrzynice Pierwsze, przy drodze oznaczonej nr 107153L. Jest to obszar częściowo zabudowany. Występuje tam zabudowa o funkcji zagrodowej.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod tereny rolne bez prawa zabudowy.

Obszar 20

Obszar położony w obrębie ewidencyjnym Wolnica, który od południowego – wschodu sąsiaduje z terenami leśnymi. Jest to obszar zabudowany, na którym występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. został przeznaczony pod tereny dolesień.

Obszar 21

Jest to obszar w całości niezabudowany, położony w południowej części obrębu ewidencyjnego Wierciszów. Dominującą formą użytkowania są grunty orne oraz zadrzewienia.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm. oraz uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. został przeznaczony pod: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej, tereny rolne bez prawa zabudowy, tereny łąk i pastwisk, tereny dolesień.

Obszar 22

Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w obrębie ewidencyjnym Piotrków Drugi, przy drodze wojewódzkiej nr 835. Jest to obszar w większości niezabudowany, na którym dominującą formą użytkowania są grunty orne. W jego centralnej części występuje zabudowa o funkcji usługowej.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętych uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm., uchwałą Nr VII/46/2007 z dnia 19 czerwca 2007 r. oraz uchwałą Nr V/38/2019 z dnia 12 kwietnia 2019 r. został przeznaczony pod: tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy usługowej oraz tereny rolne bez prawa zabudowy.

Obszar 23

Obszar położony jest w obrębie ewidencyjnym Piotrków Pierwszy. W części północno-wschodniej przylega on do drogi wojewódzkiej nr 835. Jest to obszar częściowo zabudowany, na którym występuje zabudowa o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej.

Teren ten w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętym uchwałą Nr VII/46/2007 z dnia 19 czerwca 2007 r. został przeznaczony pod tereny zabudowy zagrodowej.

Obszar 24

Obejmuje obszar położony w południowej części obrębu ewidencyjnego Piotrków Pierwszy. Jest to obszar w przeważającej części niezabudowany, na którym dominującą formą użytkowania są grunty orne oraz zadrzewienia. W północnej części zlokalizowane są urządzenia sportowe oraz pojedyncza zabudowa.

Teren ten w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, przyjętych uchwałą Nr XXIX/237/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. ze zm., oraz uchwałą Nr VII/46/2007 z dnia 19 czerwca 2007 r. został przeznaczony pod: tereny usług,

tereny usług, urządzeń sportu i rekreacji oraz funkcji mieszkalnej, tereny usług oraz zieleni wysokiej, tereny rolnicze, tereny łąk oraz tereny wód powierzchniowych, rzek, jezior i kanałów.

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego gmina Jabłonna leży w obrębie następujących jednostek:

Megaregion: Pozaalpejska Europa Zachodnia (3),

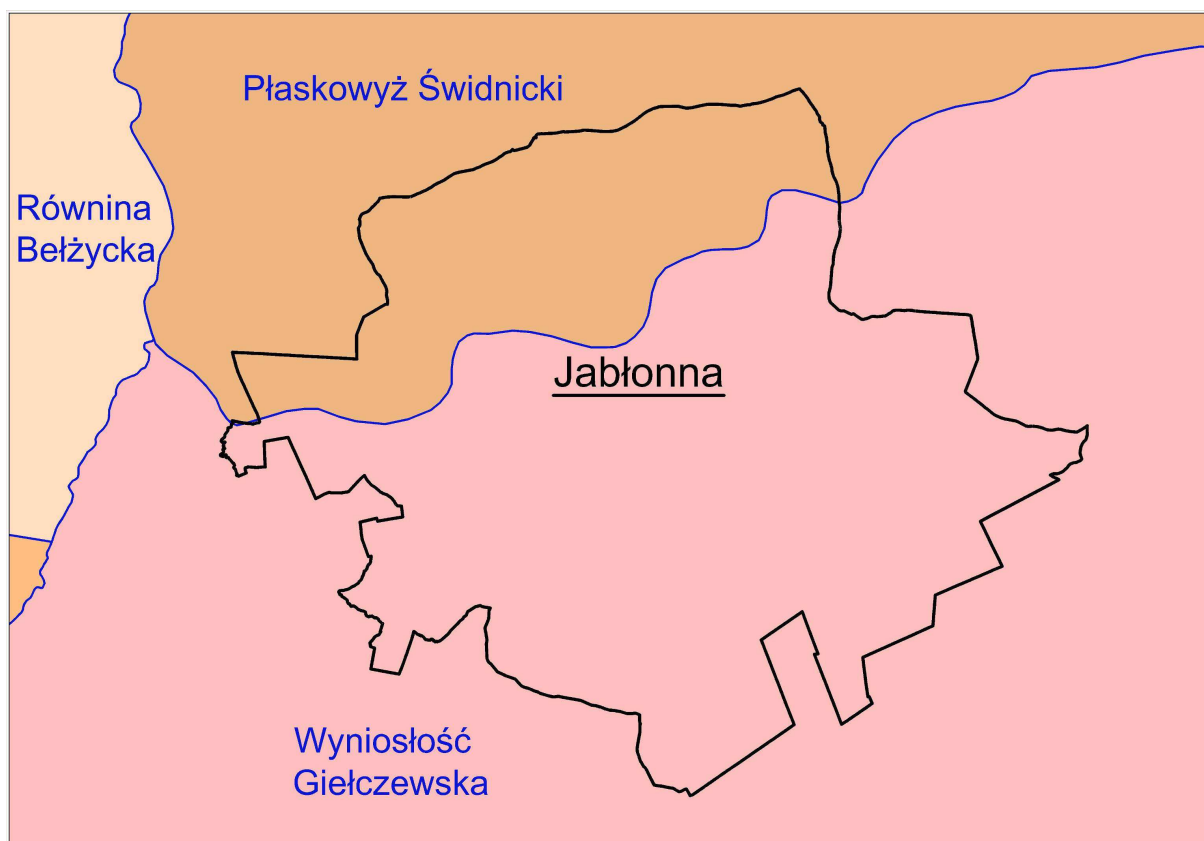
Prowincja: Wyżyny Polskie (34),

Podprowincja: Wyżyna Lubelsko-Lwowska (343),

Makroregion: Wyżyna Lubelska (343.1),

Mezoregion: Płaskowyż Świdnicki (343.16),

Mezoregion: Wyniosłość Giełczewska (343.17).

Rysunek 2. Regiony fizyczno – geograficzne na terenie gminy Jabłonna

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://dm.pgi.gov.pl/>

Płaskowyż Świdnicki (343.16) jest to mezoregion fizycznogeograficzny we wschodniej Polsce. Jego tereny stanowi dość płaska równina denudacyjna wymodelowana w marglach kredowych i pozbawiona pokrywy lessowej. Wysokości obniżają się od 230–240 m na południu do 200 m n.p.m. na północy. Zajmuje powierzchnię ok. 530 km².

Wyniosłość Giełczewska (343.17) jest najwyższą, środkową częścią Wyżyny Lubelskiej z kulminacją w Bożym Darze (306 m n.p.m.). Od północy przechodzi bez wyraźnej granicy w Płaskowyż Świdnicki, na wschodzie granicą jest dolina Wieprza, na zachodzie dolina Bystrzycy, a od południa granicę stanowi Padół Zamojski, którym płynie do Wieprza rzeka Por. Wyniosłość Giełczewska jest najbardziej zwartą częścią Wyżyny i w sposób zasadniczy różni się od sąsiednich mezoregionów. Przynależność gminy do jednej jednostki taksonomicznej świadczy o jej zwartości przyrodniczej i krajobrazowej. Posiada ona wszystkie przewodnie cechy mezoregionu.

Ukształtowanie terenu jest odzwierciedleniem budowy geologicznej. Już sama przynależność gminy do mezoregionu Wyniosłość Giełczewska świadczy o małym urozmaiceniu form rzeźby terenu. Cechą charakterystyczną są faliste poziomy zrównań, z których wyrastają wzgórza ostańcowe (Góra Piotrkowska, ostańce w rejonie miejscowości Chmiel). Obszary wierzchowinowe rozcinają liczne suche doliny o przebiegu zbliżonym do równoleżnikowego, dla których bazą erozyjną jest dolina Czerniejówki głęboko wcięta w podłoże. Długość suchych dolin, czasami rozkrzewionych w górnych odcinkach, osiąga nawet kilka kilometrów. Zasadniczą osią morfologiczną terenu jest dolina Czerniejówki o stosunkowo wąskim dnie i asymetrycznych zboczach.

Duże zróżnicowanie hipsometryczne obszaru gminy wynika ze znacznych różnic wysokości względnych pomiędzy dnami dolin rzecznych a ostańcami. Różnice względne osiągają (pomiędzy dnem doliny Czerniejówki w pobliżu ujścia Skrzyniczanki a Górą Piotrkowską) około 100 m, podczas gdy na pozostałych obszarach gminy wahają się w granicach 40 m – 60 m. Wysokości bezwzględne rosną w kierunku południowym. Spadki terenu wahają się w granicach 5 % na obszarach wierzchowinowych a na zboczach dolin rzecznych (głównie Czerniejówki) i suchych dolin dochodzą do ponad 20%. Wobec czego, znaczące powierzchnie obszaru gminy zagrożone są erozją. Duże spadki osiągają również stoki ostańców. Z uwagi na niemal południkowy przebieg doliny Czerniejówki, na obszarze gminy przeważają tereny o ekspozycji wschodniej i zachodniej. Taką zasadę zaburzają wzgórza ostańcowe o mniej lub bardziej regularnym kształcie zbliżonym do stożka.

Formy antropogeniczne na badanym terenie reprezentowane są przez wykopy i nasypy drogowe, rowy melioracyjne.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

W budowie geologicznej gminy występują wszystkie formacje geologiczne od paleozoiku do kenozoiku. Dla potrzeb planowania przestrzennego nie ma znaczenia ani prekambryjski masyw krystaliczny płyty wschodnioeuropejskiej ani młodsze, przykrywające go, utwory paleozoiczne, stanowiące zręby budowy geologicznej obszaru. W podłożu paleozoicznym dominują osady dewonu i karbonu lubelskiego basenu węglowego. Wśród osadów karbonu istotne znaczenie posiadają tzw. warstwy lubelskie (westfal) z pokładami węgla kamiennego. Gmina Jabłonna leży jednak poza granicą udokumentowanych zasobów węgla kamiennego, na styku z zachodnią granicą tzw. Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

Pokrywą mezozoiczną budują skały osadowe, a wśród nich węglanowe osady kredy dolnej i potężna seria skał węglanowych i węglanowo – krzemionkowych górnej kredy. Te ostatnie należące do górnego mastrychtu reprezentowane są przez miękkie skały typu kredy pizącej z udziałem geż, a także margle, wapienie margliste różne odmiany opok. W części stropowej mastrychtu dominują opoki w przewarstwiowaniach wapieni i margli. Odgrywają one istotną rolę w krajobrazie gminy, ponieważ ukazują się na powierzchni terenu w stromych zboczach dolin Czerniejówki i Kosarzewki, a także lokalnie na obszarach wierzchowinowych pomiędzy Bystrzycą i Czerniejówką.

Na osadach górnego mastrychtu zalegają trzeciorzędowe skały paleocenu (kenozoik) o sumarycznej miąższości (w obrębie wzgórz ostańcowych okolic Piotrkowa) od 34 m do 65 m. Dominują tu gezy. Mniejszy udział mają opoki z przewarstwieniami wapieni i margli. Te ostatnie są przykryte żółtoszarymi gezami marglistymi i krzemionkowymi z wkładkami szarych wapieni obejmujące serie tzw. siwaka. Skały ukazują się na powierzchni terenu międzyrzecza Czerniejówki, Giełczwi i górnej Kosarzewki.

W rejonie Góry Piotrkowskiej i wzgórz ostańcowych w miejscowości Chmiel Pierwszy na osadach paleocenu zalegają skały oligocenu wykształcone w postaci zielonkawo- brunatnych iłów i mułków oraz piaski kwarcowe z wkładkami mułków piaszczystych zaliczane do osadów miocenu. Ich miąższość nie przekracza 10 m.

Osady czwartorzędowe, przykrywające starsze podłoże kredowe, i trzeciorzędowe mają zmienną miąższość. Na obszarach wierzchowinowych zalegają pokrywą jednometrowej grubości lub zredukowane są do zera i odsłaniają kredowo - paleoceńskie skały podłoża. W dolinach rzecznych, głównie Czerniejówki, występują osady najmłodsze, holocenijskie, wykształcone w postaci piasków drobnoziarnistych i pylastych, namuły rzeczne, torfy oraz mady piaszczysto-pylaste. Ich miąższość waha się w granicach 1 m - 2 m.

Część obszaru nr 1 znajduje się w granicach udokumentowanych złóż piasków i żwirów: Skrzynice III (id złoża: KN 9909), Skrzynice V (id złoża: KN 11113) i Skrzynice VII (id złoża: KN 17336).

5.1.4. Gleby

Występujące na obszarze gminy gleby wykształciły się przede wszystkim na podłożu lessów i utworów lessowatych, utworów pyłowych, margli i piasków, które stanowią ich skałę macierzystą. Pod względem typologicznym przeważają dwa główne typy: gleby płowe zwane dawniej glebami pseudobielicowymi (około 62 %) i gleby brunatne (około 37 % powierzchni gminy). Pozostałe typy gleb (gleby brunatne właściwe, czarne ziemie właściwe, mady, gleby glejowe i gleby mułowo-torfowe zajmują około 1,5 % powierzchni gminy. W dolinie rzeki Czerniejówka zlokalizowane są gleby wytworzone z utworów deluwialnych oraz aluwialnych. W obrębie wspomnianej doliny rzecznej znaczną część zajmują zamulone gleby torfowe. Zasadniczą powierzchnię uprawową tworzą gleby płowe zarówno pod względem zajmowanej powierzchni jak i dostępności uprawowej. Wynika to z faktu, iż gleby brunatne wyługowane zalegają na stokach bardziej nachylonych, trudniejszych do uprawy.

Z punktu widzenia planowania przestrzennego istotniejsze znaczenie mają wartości użytkowe i przydatność rolnicza gleb. Wartości użytkowe, wyrażone klasami bonitacyjnymi, stanowią podstawę kategorii ochronnych gleb, a przydatność rolnicza gleb, wyrażona kompleksami przydatności rolniczej pozwala na prognozowanie rozwoju rolnictwa w gminie.

Pod względem bonitacyjnym zdecydowanie przeważają gleby klasy III (a i b), zajmując łącznie niemal 70 % powierzchni gminy ze stosunkowo dużym udziałem gleb klasy IV (a i b) ponad 24 %. Nie występują gleby najlepsze klasy I i gleby najłabsze klasy VIz. Gleby klasy II zajmują około 5 % powierzchni, a gleby klasy V i VI to zaledwie 1,5 %. Można więc przyjąć, iż na obszarze gminy zdecydowanie przeważają gleby bardzo dobre i dobre, zajmując łącznie niemal 94 % areалу gruntów ornych. W rozkładzie przestrzennym gleby słabsze w większych konturach występują głównie w północnych rejonach gminy. W mniejszych enklawach spotyka się je przy lasach i w małych konturach - są nierównomiernie rozrzucone na całym obszarze gminy.

Użytki zielone, w gminie Jabłonna, kojarzą się wyłącznie z dnami dolin rzecznych (Czerniejówka, Skrzyniczanka, Potok spod Tuszowa). Tu również zdecydowanie dominuje klasa III i IV zajmując łącznie 85 % wszystkich użytków zielonych. Duży udział mają użytki zielone w klasie V - 18,6 %. Pozostałe użytki zielone, przy braku klasy I zajmują łącznie 6,4 %, z czego

klasa II to 3,8 %. Konkluzja jest podobna jak dla gruntów ornych. W gminie przeważają bardzo dobre i dobre użytki zielone.

Szacuje się, że około jedną trzecią powierzchni gleb na terenie gminy stanowią gleby o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu, zaś ponad dwie trzecie gleb posiadają bardzo niskie i niskie zawartości magnezu. W granicach administracyjnych gminy nie wyodrębniono gleb zanieczyszczonych metalami ciężkimi, występujące wartości stężenia metali ciężkich jest naturalne. Wyższe stężenia odnotowuje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (drodze wojewódzkiej).

Dla oceny rolniczej przestrzeni produkcyjnej posłużono się mapą kompleksów przydatności rolniczej gleb opracowaną przez IUNG w Puławach. Kompleksy, pomimo iż grupują różne typy, rodzaje i gatunki gleb zestawione zostały pod kątem przydatności uprawy dla poszczególnych roślin. Na obszarze gminy zdecydowanie dominują kompleksy 2 i 3 zajmując łącznie około 73,4 % powierzchni gruntów ornych. Kompleksy 4 i 5 zajmują odpowiednio 8,9 % i 10,2 % powierzchni, a kompleks 1 (pszenny bardzo dobry) to około 5 %. Pozostałe kompleksy (6, 7 i 8) to zaledwie 2,6 %.

Kompleks 1 obejmuje gleby o najwyższej przydatności rolniczej. Zgrupowane w nim gleby mają charakter uniwersalny i są przydatne pod uprawy wszystkich roślin polowych i warzyw. Zapewniają wysokie i pewne planowanie. Występują głównie w południowych rejonach gminy w małych i średnich konturach. Gleby kompleksu 2 (pszennego-dobrego) mogą być okresowo nadmiernie uwilgotnione. Są również glebami uniwersalnymi, przydatnymi do uprawy wszystkich roślin polowych i warzyw. Zajmują jedną trzecią powierzchni gruntów i są rozrzucone w dużych i średnich konturach po całym obszarze gminy, za wyjątkiem rejonów północnych. Największą powierzchnię zajmują kompleks 3 (pszenny wadliwy). Wadą tego kompleksu (stąd nazwa wadliwy) jest niedobór wody w latach o niskich opadach atmosferycznych. Występuje najczęściej na stromych stokach. Gleby tego kompleksu w latach wilgotnych w planowaniu dorównują glebom kompleksu pszennego dobrego. Występują one w dużych i średnich konturach rozrzuconych po całym obszarze gminy. Największe ich zgrupowanie zajmuje środkowe rejony gminy. Gleby trzech pierwszych kompleksów zajmują łącznie około 80 % gruntów ornych w gminie.

Kompleks 4 (żytni bardzo dobry) i 5 (żytni dobry) dominują w północnych rejonach gminy i w mniejszych konturach występują na całym obszarze gminy. Kompleks 5 najczęściej towarzyszy kompleksowi 3 i 4. Pozostałe kompleksy z uwagi na marginalne powierzchnie nie mają istotnego znaczenia w ocenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Występujące na terenie gminy użytki zielone, obejmujące dna dolin rzecznych, zakwalifikowane zostały do kompleksu 2z (76 %) i 3z (20,6 %). Kompleks 1z, najlepszy, to zaledwie około 3 % użytków zielonych w gminie.

Obszar gminy z uwagi na bogate urzeźbienie terenu, zagrożony jest erozją wodną i wąwozową. Skala zagrożeń wynika z wielkości nachylenia stoków, ich długości oraz rodzaju pokrywy glebowej. Z danych przytoczonych w Inwentaryzacji przyrodniczej wynika, iż:

- erozją silną w gminie zagrożonych jest 20 ha gruntów położonych w południowych rejonach gminy,
- erozją średnią - 92 ha gruntów położonych w południowych i wschodnich rejonach gminy,
- erozją umiarkowaną - 905 ha gruntów zgrupowanych w południowych i wschodnich rejonach gminy.

Pozostały niemal cały obszar gminy zagrożony jest erozją wodną w stopniu umiarkowanym. Świadomość zagrożeń erozją wodną ma istotne znaczenie dla ochrony jakości gleb przy zastosowaniu odpowiednich zabiegów przeciwoerozyjnych. Warto podkreślić, iż erozja

słaba, pomimo że może powodować wymywanie gleby z poziomu orno – próchnicznego, nie wymaga specjalnych zabiegów przeciwoerozyjnych. Wystarczą tu zwyczajne zabiegi uprawowe. Erozja umiarkowana wyraźnie zmniejsza poziom orno-próchniczny i wymaga właściwego przeciwoerozyjnego użytkowania gruntów. Natomiast grunty z erozją średnią i silną wymagają kompleksowych melioracji przeciwoerozyjnych.

Niezależnie od erozji wodnej obszar gminy zagrożony jest erozją wąwozową. W stopniu silnym zagrożone są tereny południowo – wschodnie, a w stopniu średnim, stoki doliny Czerniejówki i wschodni rejon gminy. Tereny zagrożone erozją wąwozową charakteryzują się podatnością na tworzenie się i rozwój istniejących wąwozów. Czynnikiem sprzyjającym tym procesom są grunty lessowe i nawalne opady atmosferyczne.

Reasumując należy podkreślić, iż gmina Jabłonna charakteryzuje się korzystnymi warunkami dla rozwoju rolnictwa. Wynika to z wysokiej klasy występujących gleb i dużej ich przydatności do produkcji rolnej. Czynnikiem niekorzystnym jest występująca erozja oraz rozdrobniona struktura gospodarstw.

5.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

Cechą charakterystyczną mezoregionu Wyniosłość Giełczewska jest rzadka sieć rzeczna o małej zasobności wodnej, rozchodząca się promieniście od centrum. Natomiast gmina Jabłonna charakteryzuje się tym, iż na jej obszarze bierze początek Czerniejówka (Piotrków Kolonia) i jej dopływ Skrzyniczanka (Skrzynice Pierwsze). Oba ciek wodne wypływają ze źródeł. Trzecią strugą wodną na obszarze gminy jest Potok spod Tuszowa, który również bierze swój początek z 4 źródeł i poza obszarem gminy wpada do Kosarzewki.

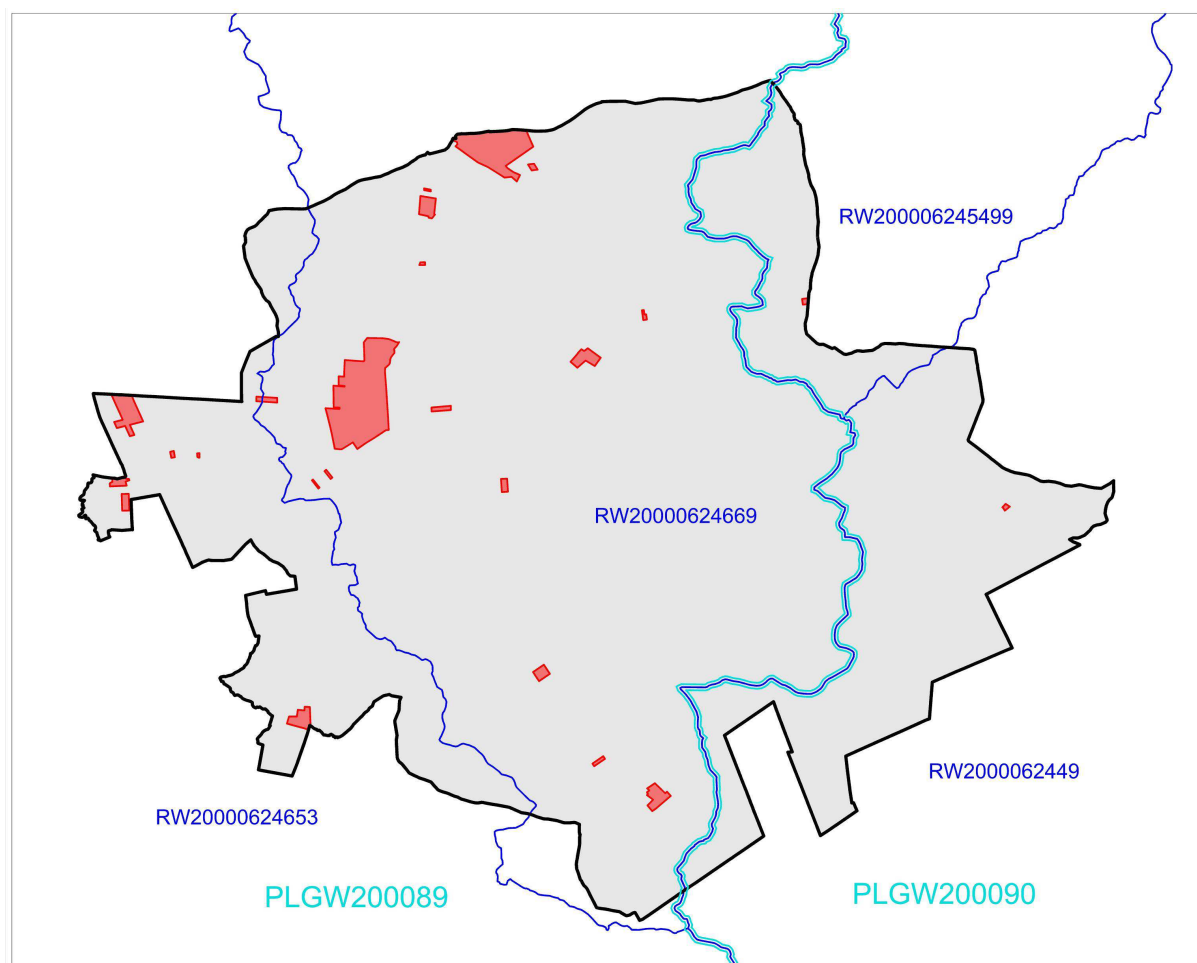
Wymienione rzeki są małe, prowadzą mało wody, a w górnych swych odcinkach tracą wody w spękanych skałach węglanowych podłoża. Po drodze zasilają je liczne źródła. Średni przepływ Czerniejówki przy opuszczeniu granic gminy wynosi zaledwie 0,24 m³/s. Przepływy pozostałych cieków wodnych wahają się w granicach od kilkunastu do kilkudziesięciu litrów wody na sekundę. Reżim przepływu rzek wykazuje wyraźną zmienność roczną i sezonową. Największe ilości wody płyną w rzekach w okresie wiosny (marzec, kwiecień), a najniższe pod koniec lata (sierpień, wrzesień). Warto zaznaczyć, iż część wód powierzchniowych infiltruje z koryt rzecznych do wód podziemnych. Zjawisku temu sprzyja występowanie tuż przy powierzchni, spękanych skał kredowych, przykrytych zwietrzeliną gruzową lub utworami piaszczystymi.

Gmina Jabłonna uprzywilejowana jest, na tle innych gmin województwa, pod względem ilości źródeł. Występują one w dolinach rzek Czerniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa. Wszystkie rzeki swój początek biorą ze źródeł. Czerniejówka bierze swój początek z dwóch zespołów źródeł wypływających w miejscowości Piotrków Kolonia. Wydajność źródeł w obszarze źródłiskowym Czerniejówki wynosi kilkanaście litrów na sekundę. Dalsze źródła zasilające Czerniejówkę występują w Jabłonie i Czerniejowie. Są to źródła podzboczowe o małej wydajności, do kilkunastu litrów wody na sekundę. Skrzyniczanka wypływa ze źródła w Skrzynicach Pierwszych. Natomiast cztery źródła w Tuszowie dają początek Potokowi spod Tuszowa, wpadającemu do Kosarzewki poza obszarem gminy Jabłonna.

Na terenie objętym opracowaniem nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią określone w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” gmina Jabłonna położona jest w obrębie kilku jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), są to:

- Bystrzyca do zb. Zemborzycy (RW20000624653) – obszary 6, 7, 8, 9, 10, częściowo 11, 21,
- Czerniejówka (RW20000624669) – obszary 1, 2, 3, 4, 5, częściowo 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 22, 23, 24,
- Giełczewka (RW2000062449) – obszar 20,
- Stoki (RW200006245499) – obszar 19.

Rysunek 3. Obszary objęte opracowaniem na tle JCWP i JCWPd

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.rdw.kzgw.gov.pl/>

Dla JCWP Bystrzyca do zb. Zemborzycy (RW20000624653) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,

- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – tak,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu, Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy (bez nazwy, gm. Konopnica),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
 - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
 - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – procesy biochemiczne; procesy fizykochemiczne,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – tak,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Dla JCWP Czerniejówka (RW20000624669) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
 - JCWP jest monitorowana – tak,
 - stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
 - stan chemiczny – brak danych,
 - stan ogólny – zły,
 - ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
-

- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
 - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
 - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – procesy biochemiczne; procesy fizykochemiczne,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – tak,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Dla JCWP Giełczewka (RW2000062449) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,

- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Nadwieprzański Park Krajobrazowy, użytek ekologiczny (bez nazwy)),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
 - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
 - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – dopływ z innej JCWP; procesy biochemiczne; procesy fizykochemiczne,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie dotyczy,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Dla JCWP Stoki (RW200006245499) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – stan chemiczny dobry,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Nadwieprzański Park Krajobrazowy, Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:

- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
- dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – procesy biochemiczne; procesy fizykochemiczne,
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – tak,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Wody podziemne

Wody podziemne na obszarze gminy Jabłonna występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych i kredowych. Wody piętra czwartorzędowego najobficiej zalegają w dnach dolin rzecznych. Głębokość występowania wody wynosi od kilkunastu centymetrów do 2 m – 5 m pod powierzchnią topograficzną terenu.

Wykazują one okresowe wahania lustra wody, średnio w granicach około 50 cm. Wody czwartorzędowe w dolinach rzek nie tworzą odrębnego zbiornika wód podziemnych, pozostając w ścisłej więzi hydraulicznej z wodami kredowymi. Sprzyja temu wysoka wodoprzepuszczalność nadkładu, głównie piasków. Zasilanie czwartorzędowego piętra wodonośnego następuje poprzez infiltrację opadów atmosferycznych w podłoże oraz przez dopływ wody krążącej w skałach węglanowych podłoża. Wody czwartorzędowe występują również lokalnie w strefach wierzchwinowych ostańców (Piotrkówek, Wólka Jabłońska, Czerniejów, Chmiel Pierwszy). W rejonach wzgórz ostańcowych, również lokalnie, pod wadami czwartorzędowymi, występuje piętro wodonośne wód trzeciorzędowych.

Zasadniczym piętrzem wodonośnym na obszarze gminy są wody kredowe, stanowiące na obszarach wierzchwinowych jedyny horyzont wodonośny. Głębokość zalegania wód kredowych w dolinach rzek waha się od kilku do kilkunastu metrów, natomiast w rejonie wzgórz ostańcowych wynosi kilkadziesiąt metrów pod powierzchnią topograficzną terenu (np. 34 m głębokości studni wodociągu wiejskiego w Chmielu Drugim). Zwierciadło wód kredowych obniża się niemal symetrycznie od wzgórz ostańcowych w kierunku lokalnych baz drenażu. Główną bazę drenażu stanowi leżąca poza obszarem gminy dolina Bystrzycy, natomiast lokalnymi bazami drenażu są doliny Czerniejówki, Skrzyniczanki i Kosarzewki, leżącej również poza obszarem gminy.

Gmina Jabłonna znajduje się w całości w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Zbiornik Niecka Lubelska (Lublin). GZWP nr 406 znajduje się w zachodniej części województwa lubelskiego. Jego granice stanowią: od zachodu rzeka Wisła, od wschodu i północy rzeka Wieprz, od południa linia miejscowości Biłgoraj – Janów Lubelski – Zaklików – Szczecyn. Zbiornik ma charakter porowo-szczelinowy i zajmuje powierzchnię 7476,66 km².

Obszar GZWP nr 406 jest związany z występowaniem poziomego wodonośnego w węglanowych utworach kredy górnej wykształconych w postaci margli, opok, gez, kredy piszącej i innych przejściowych typów litologicznych przechodzących w układzie poziomym facjalnie jedne w drugie, co łącznie z pionową zmiennością wykształcenia litologicznego sprawia, że warunki występowania wód podziemnych są w nim przestrzennie zróżnicowane. Na przeważającym obszarze zbiornika odsłaniają się one bezpośrednio na powierzchni terenu lub są przykryte utworami młodszymi o niewielkiej miąższości. Głębokość do zwierciadła wody jest zróżnicowana i ogólnie zawiera się w przedziale 15 m – 50 m. Najpłycej do wody jest w dolinach rzecznych (<2 m), a najgłębiej w strefach wododziałowych. Zwierciadło wód kredowych w południowej i środkowej części obszaru jest w przewadze swobodne, natomiast na północy znajduje się pod napięciem wywołanym nadkładem nieprzepuszczalnych utworów kenozoicznych. Najlepsze warunki hydrogeologiczne występują w obrębie stref tektonicznych stanowiących drogi skoncentrowanego, podziemnego przepływu poziomego oraz w pobliżu dolin rzecznych, dolin kopalnych i stref krawędziowych dolin. Wydatek jednostkowy uzyskiwany w trakcie pompowań studzien wierconych usytuowanych w pobliżu krawędzi dolin rzecznych wynosi najczęściej 240–960 m³/d na 1 m depresji, czasami powyżej 2400 m³/d na 1 m depresji. Najsłabsze warunki występują na obszarze działów wodnych i wierzchowin (wydatek jednostkowy rzadko przekracza 120 m³/d na 1 m depresji).

Na obszarze GZWP nr 406 głębokość strefy intensywnego zawodnienia utworów węglanowych, mających praktyczne znaczenie przy budowie i eksploatacji studni sięga do głębokości 120 m – 150 m, a najkorzystniejsze warunki dopływu występują w przedziale 50 m – 120 m. Utwory węglanowe poniżej tej głębokości są już zdecydowanie słabiej zawodnione. Zbiornik jest zasilany przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych lub pośrednią, przez nadkład osadów czwartorzędowych i neogeńskich. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki, proces ewapotranspiracji przebiegający w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez eksploatację studzien wierconych.

Stan jakościowy wód podziemnych GZWP nr 406 zaklasyfikowano jako dobry. Dominują wody zaliczone do klasy I i II. Jedynie w dolinach większych rzek, na niedużych obszarach w centralnej, północnej i północno – zachodniej części zbiornika występują wody klasy III. Ogólnie wody podziemne GZWP nr 406 ze względu na ich skład chemiczny nadają się do picia w stanie surowym lub wymagają jedynie prostego uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość żelaza i manganu.

Wody podziemne GZWP nr 406 są na obszarze jego występowania podstawowym i jedynym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Całkowita wielkość poboru wód podziemnych z ujęć zlokalizowanych w granicach zbiornika w 2013 r. wyniosła ok. 54 816 tys. m³/rok, co stanowiło ok. 14,3% szacunkowych zasobów dyspozycyjnych.

Stopień wykorzystania zasobów zbiornika jest nierównomierny. Najwięcej wody pobiera się w obrębie zlewni Bystrzycy, gdzie są zlokalizowane ujęcia komunalne i przemysłowe dla Lublina.

Obszar GZWP nr 406 jest rejonem typowo rolniczym z przewagą gospodarstw indywidualnych. Potencjalne ogniska zanieczyszczeń stanowią: oczyszczalnie ścieków, obszary nieskanalizowane, składowiska odpadów, magazyny paliw płynnych, fermy hodowlane, linie kolejowe, drogi oraz obszary, na których jest prowadzona intensywna produkcja rolnicza. Ze względu na odkryty charakter zbiornika poziom wodonośny jest zagrożony migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu i wymaga ochrony jakości wód.

Gmina Jabłonna położony jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych:

- JCWPd PLGW200089 – obszary 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24,
- JCWPd PLGW200090 – obszary 19, 20.

Dla JCWPd PLGW200089, określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan chemiczny – dobry,
- stan ilościowy – dobry,
- stan JCWPd – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona,
- JCWPd przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – tak,
- cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe – nie,
- odstępstwo z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – nie.

Dla JCWPd PLGW200090, określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan chemiczny – dobry,
- stan ilościowy – dobry,
- stan JCWPd – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona,
- JCWPd przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – tak,
- cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe – nie,
- odstępstwo z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – nie.

W części graficznej *Studium* wrysowano strefę ochronną ujęcia wody podziemnej „Wilczopole”. Zasięg strefy został określony Rozporządzeniem nr 53 Wojewody Lubelskiego z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Wilczopole” położonego w gminach Głusk i Lublin, powiat lubelski i powiat m. Lublin, województwo lubelskie (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2020 r. poz. 6576 ze zm.). W granicach strefy położone są tereny zlokalizowane w części obszaru nr 1, w obszarze nr 3 oraz w części obszaru nr 4 (część terenu oznaczonego symbolem 1.U,M, tereny oznaczone symbolami: 1.M, 2.M, 5.M, 3.U,M, 4.U,M 1.U, 2.U, 1.KS, 1.ZL, 1.ZŁ, 2.ZŁ, 1.WS).

5.1.6. Atmosfera i klimat

Obszar gminy Jabłonna, w podziale klimatycznym Zinkiewiczów (1975), zaliczany jest do lubelsko-chełmskiej dziedziny klimatycznej. Decydującą rolę w kształtowaniu pogody w tym obszarze odgrywają przeważające masy powietrza polarnomorskiego i kontynentalnego. W ogólnej cyrkulacji stanowią one aż 90% wszystkich mas powietrza napływających nad teren gminy. Obszar Lubelszczyzny leży w strefie ścierania się wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego z dominacją cyrkulacji polarno-morskiej. Konsekwencją takiego położenia jest duża zmienność stanów pogody. Cyrkulacja atmosferyczna na Lubelszczyźnie wykazuje charakterystyczny przebieg roczny. W listopadzie i grudniu dominuje cyrkulacja zachodnia, głównie cyklonalna. Zimą zaznacza się udział splotu mas powietrza z kierunku południowego i południowo-wschodniego. W okresie wiosny i połowy lata (od kwietnia do sierpnia) wzrasta częstość adwekcji powietrza z północy oraz wzrasta częstość sytuacji antycyklonalnych. We wrześniu i październiku przeważa zachodni kierunek adwekcji, głównie w układzie antycyklonalnym.

Na zmienność warunków pogodowych największy wpływ mają fronty atmosferyczne. Średnio w roku nad Lublinem notuje się 134 fronty. Oznacza to, iż co 3 dzień jest dniem z frontem. Najwięcej dni z pogodą frontową występuje w grudniu i listopadzie, a najmniej w czerwcu i sierpniu.

Pod względem anemologicznym, w skali rocznej, istnieje wyraźna przewaga wiatru z sektora zachodniego (SW, W, NW, łącznie ponad 40% częstości). Najrzadziej notuje się wiatry z kierunku północno-wschodniego i północnego.

Średnia roczna temperatura powietrza w latach 1951-1995 wyniosła 8,1°C. Najzimniejszymi latami w tym okresie był rok 1956 i 1985, a najcieplejszym rok 1983. Średnia temperatura półroczna zimowego wynosiła 1,2°C, a półroczna letniego (V-X) 14,9°C. W przebiegu rocznym najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18,7°C, a najchłodniejszym styczeń ze średnią temperaturą - 3°C. Okres wegetacyjny (ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C) trwa 210-220 dni w roku. Bardzo niekorzystną cechą klimatu dla wegetacji roślin są przymrozki wiosenne i jesienne. Nasilenie ich przypada na koniec kwietnia i początek maja.

Średnia roczna suma opadów waha się w granicach 600 mm. Wyraźna jest przewaga opadów letnich nad zimowymi. Największe nasilenie opadów występuje w miesiącach letnich (220 mm) z maksimum w czerwcu i sierpniu (po około 70 mm) i lipcu około 80 mm. Najniższe opady występują w styczniu i lutym (około 25 mm). Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi średnio 80 dni w roku. Roczna zmienność opadów jest bardzo duża. Najobfitszy był rok 1974 (900 mm) a najuboższymi w opady lata 1976 i 1982 po 450 mm.

Roczne maksimum usłonecznienia występuje w czerwcu 219,9 godziny, minimum w grudniu 31,5 godziny. Najbardziej usłonecznioną porą roku jest lato 624,8 godziny, a najmniej zima 128,2 godziny. Charakterystyczna jest znaczna przewaga usłonecznienia wiosennego 437 godzin nad usłonecznieniem jesiennym 298,5 godziny. Roczny przebieg zachmurzenia przedstawia się w sposób następujący: liczba dni pogodnych w ciągu roku wynosi 45,9 (ze średnim dobowym zachmurzeniem do 20%), (ze średnim zachmurzeniem dobowym do 80%) wynosi 153,3, Najwięcej dni pogodnych występuje we wrześniu 6, a najmniej w listopadzie 1,8.

Na omawianym obszarze, średnio w roku, występuje ok. 40 dni z mgłą. Najwięcej dni z mgłą przypada na jesień i zimą z maksimum w listopadzie (10) i minimum w lipcu. Wilgotność względna powietrza atmosferycznego kształtuje się na poziomie średnim w stosunku do innych regionów Polski i wynosi średnio 79%. Maksimum występuje w grudniu i styczniu (87 i 88%), a minimum w maju (70%). Zima charakteryzuje się najwyższą wilgotnością względną 87%, a lato i wiosna najniższą po 74%.

Badania stanu jakości powietrza zostały przeprowadzone przez Główny Inspektor Ochrony Środowiska / Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie w roku 2022. Obszar gminy Jabłonna zaliczany jest do strefy lubelskiej.

Tabela 1. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Ocenę jakości powietrza w województwie lubelskim za 2022 r.

Tabela 2. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
NO _x	SO ₂	O ₃
A	A	A

Źródło: Ocenę jakości powietrza w województwie lubelskim za 2022 r.

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Na obszarze gminy szatę roślinną reprezentują: lasy, drzewa przydrożne i śródpolne, różne formy zieleni ozdobnej ogólnodostępnej i przydomowej, roślinność szuwarowa, zaroślowa i łąkowa, a także użytkowa pól uprawnych i ogrodów.

Lasy na obszarze gminy zajmują 16,7% powierzchni. Zgrupowane są głównie w północno-wschodniej (Las Mętowski i Las Skrzynicki) i wschodniej (kompleks leśny pomiędzy Piotrkowem Pierwszym a Wolnicą) części gminy. Większy kompleks leśny (Las Markówka) występuje również w centralnej części gminy, na wschód od miejscowości Jabłonna. Ponadto kilka mniejszych kompleksów leśnych spotyka się w zachodnich i południowych rejonach gminy. W gminie zdecydowanie przeważają lasy na siedlisku grądowym. Są to lasy świeże z przewagą drzewostanów dębowych i znaczną domieszką grabu, sosny zwyczajnej i lipy. Ponadto w niewielkich ilościach występują: topola czarna, brzoza brodawkowata i rzadko świerk. Warstwę krzewów tworzą: leszczyna, trzmielina, kruszyna, kalina, dereń świda, rzadziej bez czarna. Fragmentarycznie występują bory świeże (Las Mętowski) z przewagą sosny zwyczajnej, z domieszką dębu szypułkowego, topoli, osiki i brzozy brodawkowatej. Wśród krzewów dominuje jarzębina i jałowce. Przeważają drzewostany w III i IV grupie wieku.

W dolinie Czerniejówki zachowały się niewielkie fragmenty lasów siedlisk mokrych i wilgotnych ze zdecydowaną dominacją olszy czarnej (okolice Czerniejowa). Warstwę krzewów tworzy głównie wierzba szara, czeremcha i kruszyna.

Inne formy zieleni wysokiej (drzewa przydrożne i ozdobne oraz zadrzewienia śródpolne) poza walorami przyrodniczymi, mają duże znaczenie krajobrazowe. Zbiorowiska łąkowe i szuwarowe związane są z dnami dolin rzecznych i zbiornikami wodnymi. W gminie zajmują one kilka procent powierzchni z uwagi na stosunkowo wąskie dna dolin rzecznych.

W zagospodarowaniu przestrzennym, dna dolin rzecznych są chronione przed zabudową ze względu na występujące tu niekorzystne warunki gruntowo – wodne i klimatyczne.

Na obszarze gminy na szczególną uwagę zasługuje zespół pałacowo-parkowy w Jabłonie Majątek o powierzchni 10 ha. W parku o charakterze krajobrazowym rośnie ok. 700 drzew 38 gatunków. Zdecydowanie dominuje tu lipa (500 drzew z aleją lipową) oraz akacja (40 sztuk), klon (50 sztuk) i brzoza (około 70 sztuk). Zespół pałacowo-parkowy podlega ochronie konserwatorskiej.

Świat zwierzęcy

Generalnie, ze względu na niewielkie zróżnicowanie środowiskowe w gminie (mała lesistość gminy, niewielkie zasoby wodne i niewielki odsetek łąk), świat zwierząt jest stosunkowo ubogi. Najbogatszy pod względem faunistycznym jest las wchodzący do Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, stanowiący typowe środowisko bytowania zwierząt leśnych.

Z bezkręgowców spotyka się tu pazia królowej, mieniaka tęczowca i modraszka ikara. Stwierdzono również występowanie kilku gatunków trzmieli. Z kręgowców występuje jaszczurka zwinka i żyworodna oraz ropucha szara. W grupie ptaków stwierdzono 4 gatunki dzięciołów, 4 gatunki sikorek, 2 gatunki muchołówek i myszołowa. Podobna fauna występuje w Lesie Mętowskim.

Nieco bogatszym obszarem, pod względem faunistycznym, ze względu na większe zróżnicowanie środowiskowe jest rejon Jabłonna - Czerniejów w dnie doliny Czerniejówki. Występują tu zwierzęta środowisk łąkowych wodnych i leśnych. Poza wymienionymi gatunkami zwierząt spotyka się dodatkowo: rzekotkę i 5 gatunków motyli. Na pozostałym obszarze gminy, na terenach rolnych występują pospolite gatunki polne.

Na terenie Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu stwierdzono obecność 33 gatunków ptaków, oprócz pospolitych gatunków polnych. Z tego 14 gatunków związanych jest ze środowiskiem wodnym i łąkowym oraz 19 gatunków związanych ze środowiskiem polnym i zadrzewieniami.

Powiązania przyrodnicze z otoczeniem

Przez powiązania przyrodnicze należy rozumieć nie tylko obecność „wyraźnych” korytarzy migracyjnych elementów biotycznych przyrody, ale także istnienie innych struktur ekologicznych oraz rozległych przestrzeni otwartych pozwalających na utrzymanie lokalnej spójności ekologicznej. Nawet przestrzeń zurbanizowana może zostać włączona w funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Dzieje się tak dzięki odpowiedniemu kształtowaniu zieleni towarzyszącej zabudowie np. przez wprowadzanie szpalerów drzew, czy pozostawieniu znacznego udziału zieleni przydomowej. Niebagatelną rolę w lokalnych powiązaniach ekologicznych odgrywają także formy ogrodzeń, gabaryty obiektów budowlanych, czy infrastruktura drogowa.

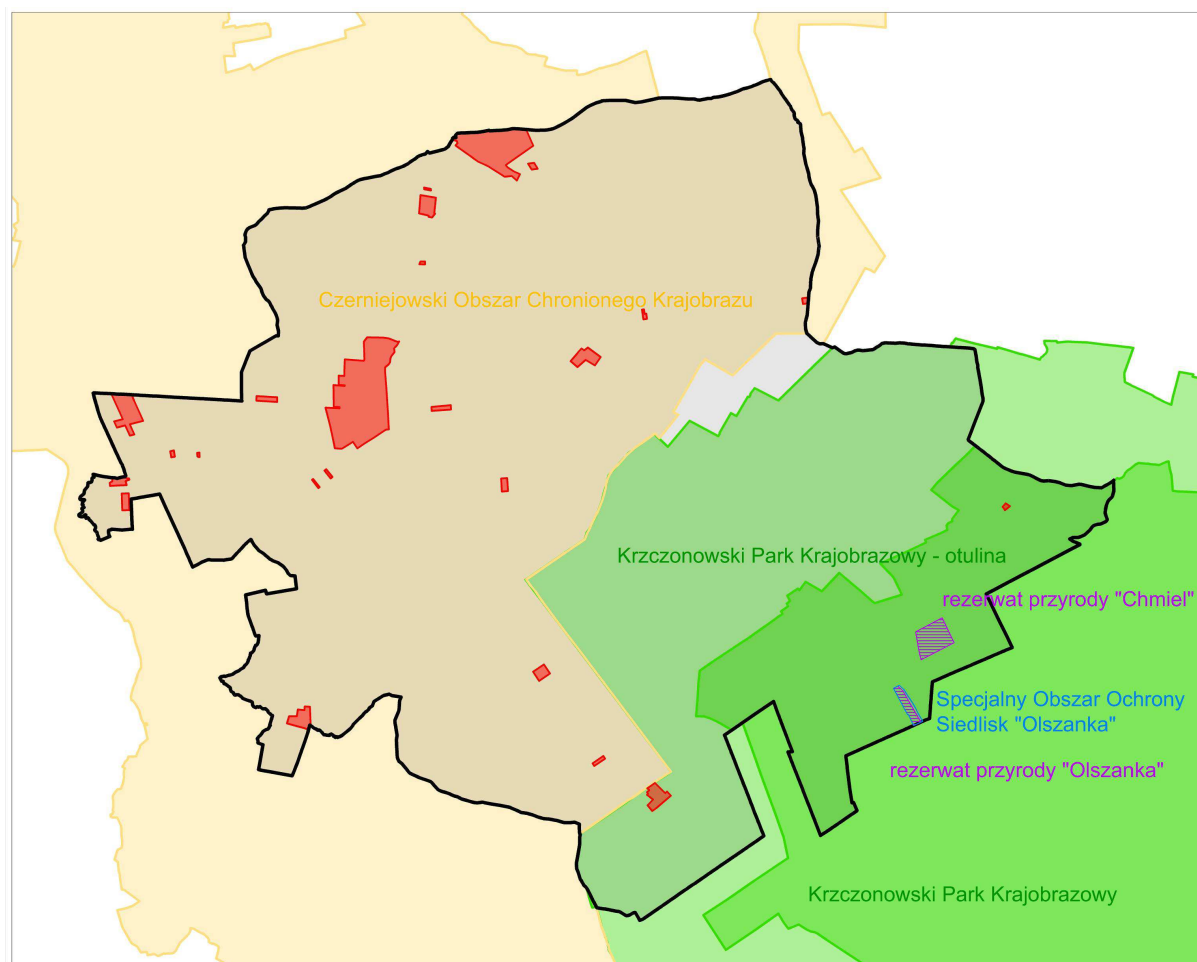
Prze obszar gminy nie przechodzą korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym.

Na obszarze gminy wyznaczono Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCH), który współtworzą elementy przyrodnicze (dna dolin Czerniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa, suche doliny i lasy ze strefami ochrony warunków siedliskowych w odległości ok. 50 m od skraju lasu) wykazujące ciągłość przestrzenną. Jest on podstawą ekologicznej wymiany międzystrefowej. System jest elementem integracji ekologicznej całej gminy i wiąże ją z ekologicznie aktywnymi ekosystemami gmin sąsiednich. W granicach ESOCH należy ograniczyć lokalizację zabudowy kubaturowej z wyjątkiem inwestycji związanych z gospodarką

wodną, leśną i rybacką oraz lokalizacji składowisk odpadów i wylewisk nieczystości. W Systemie dopuszcza się możliwość realizacji infrastruktury technicznej oraz urządzeń obsługi ruchu turystycznego (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki dydaktyczne, zadaszenia turystyczne i inne).

Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na terenie gminy Jabłonna:

- Krzczonowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną,
- Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Rezerwat przyrody „Chmiel”,
- Rezerwat przyrody „Olszanka”,
- Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Chmiel” (PLH060001),
- Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Olszanka” (PLH060012),
- 3 pomniki przyrody.

Rysunek 4. Obszary objęte ochroną prawną na terenie gminy Jabłonna

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Obszar nr 20 położony jest w granicach Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Na terenie tym obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania zawarte w Rozporządzeniu Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 73 poz. 1524). Obszar nr 24 położony jest w granicach otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Pozostałe obszary objęte *Studium* położone są w zasięgu Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Na terenie tym obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania zawarte w Rozporządzeniu Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r.

Krzczonowski Park Krajobrazowy

Obejmuje południowo-wschodni fragment gminy. W gminie zajmuje powierzchnię 14,4 km co stanowi 11 % ogólnej powierzchni Parku. Jest to głównie obszar leśny, zawarty pomiędzy miejscowościami Chmiel Drugi – Piotrkówek – Nowiny Żukowskie. Park stanowi jeden z elementów obszarów chronionych województwa lubelskiego. Na obszarze parku obowiązują rygory zawarte w Rozporządzeniu Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 73 poz. 1524). Park Krajobrazowy posiada otulinę (strefę ochronną) o szerokości kilku kilometrów, przylegającą do Parku od zachodu. Jej powierzchnia wynosi 33,3 km², co stanowi około 25 % powierzchni gminy. Rolę otuliny jest ochrona walorów przyrodniczych, krajobrazowych i klimatycznych Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi. Obszar otuliny powinien pozostawać w dotychczasowym sposobie użytkowania. Na obszarze otuliny należy dbać w szczególności o utrzymanie właściwych stosunków wodnych i walorów krajobrazowych. Na obszarze otuliny nie należy lokalizować składowisk odpadów i wylewisk nieczystości oraz w sposób racjonalny stosować środki ochrony roślin. Wszelkie inwestycje zagrażające środowisku powinny być lokalizowane poza obszarem otuliny. Dotyczy to zwłaszcza przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe.

Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Został on ustanowiony uchwałą Nr XI/56/90 WNR w Lublinie z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubelskiego (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 13 poz. 14), zmienionej Rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. (Dz. U. Woj. Lubelskiego z dnia 31 marca 2006 r. Nr 65, poz. 1225).

Czerniejowski OChK leży w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego i łączy się z Krzczonowskim Parkiem Krajobrazowym. Jego powierzchnia wynosi 19 510 ha. Charakteryzuje go krajobraz rolniczy, ale z dość dużymi kompleksami leśnymi i urozmaiconym krajobrazem (liczne źródła i doliny rzeczne).

Czerniejowski OChK obejmuje tereny o dużych walorach botanicznych. Bogata flora roślin naczyniowych reprezentowana jest przez około 1000 gatunków. Rośnie tu ponad 100 gatunków roślin rzadkich, w tym wiele chronionych, jak: wisienka karłowata, orlik pospolity, zawilec wielkokwiatowy, wężymord stepowy, aster gawędka.

Rezerwat przyrody „Chmiel”

Rezerwat położony jest w uroczysku „Olszanka” należącym do Leśnictwa Chmiel (M. P. z 1983 r. Nr 16, poz. 91), gdzie celem ochrony jest zachowanie zespołu grądu z drzewami pomnikowymi oraz kresowego stanowiska buka, gdzie obok pospolitych gatunków roślin runa występują taksony chronione, zagrożone i rzadkie w regionie. Zajmuje on powierzchnię 25,7 ha.

Jest to las grądowy z drzewostanem zbliżonym do naturalnego z dominacją dębu szypułkowego (w wieku około 200 lat), grabu i buka. Cechą charakterystyczną rezerwatu jest drzewostan bukowy, uznany za najdalej wysunięte w kierunku północno-wschodnim stanowisko występowania tego gatunku w Polsce.

Rezerwat przyrody „Olszanka”.

Podobnie jak rezerwat „Chmiel” położony jest w uroczysku „Olszanka” w Nadleśnictwie Chmiel (M. P. z 1983 r. Nr 16, poz. 91), gdzie celem ochrony jest zachowanie starodrzewu dębowego z domieszką grabu i sosny oraz wieloma chronionymi gatunkami roślin w runie. Zajmuje on powierzchnię 10,97 ha. W drzewostanie dominuje dąb szypułkowy z domieszką grabu i sosny. Tu również zachowało się kilkanaście buków jako pozostałość rosnącego przed kilkudziesięciu laty lasu bukowego. Rezerwaty podlegają szczególnej ochronie ze względu na walory przyrodnicze. Dotyczy to zwłaszcza ochrony stosunków wodnych, wycinania drzew, pozyskiwania runa leśnego stosowania środków ochrony roślin itp. W rezerwach przyrody obowiązują rygory zawarte w aktach prawnych, ustanawiających rezerwaty oraz rygory zawarte w art. 15 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Chmiel” (PLH060001)

Obszar o powierzchni ok. 25,8 ha, położony w województwie lubelskim, w południowej części Wyniosłości Giełczewskiej. Cechą charakterystyczną tego terenu jest obecność tzw. ostańców denudacyjnych. W skład obszaru wchodzi zbocza rozległego wzniesienia o wysokości 265 m n.p.m. opadające w kierunku wschodnim i południowym. Ostoja pokryta jest całkowicie lasem, z przewagą lasu liściastego. Rezerwat Chmiel utworzony został dla zachowania cennego, dwustuletniego drzewostanu dębowego (przede wszystkim dębu szypułkowego) o charakterze grądu z udziałem buka. Drzewostan ten znajduje się na północno-wschodniej granicy naturalnego zasięgu występowania dębów szypułkowych. Jest to jeden z nielicznych rezerwatów w województwie lubelskim z tak doskonale zachowanym fragmentem takiego lasu. Występujące tu lasy posiadają bogate podszycie i runo, w których obok pospolitych gatunków rosną gatunki rzadkich i zagrożonych roślin chronionych dyrektywą siedliskową: wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, gnieźnik leśny, parzydło leśne i podolan biały.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Olszanka” (PLH060012)

Obszar o powierzchni 11 ha, leżący na wysokości od 237 do 256 m n.p.m. położony w południowej części Wyniosłości Giełczewskiej. Zajmuje fragmenty zboczy wzgórz ostańców o ekspozycji południowo-zachodniej i północno-wschodniej, których kąt nachylenia wynosi około 5 stopni. W 98% obszar porasta naturalny las dębowy o charakterze grądu - siedlisko z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. W drzewostanie występuje bardzo dużo okazów dębu szypułkowego, których wiek szacowany jest na około 200 lat; część okazów posiada rozmiary kwalifikujące je jako drzewa pomnikowe.

Pomniki przyrody

- głąz narzutowy,
- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 5,7 m rosnący w Tuszowie - 500 m na wschód od parku, przy szosie Tuszów - Jabłonna,
- buk pospolity o obwodzie pnia 360 cm i wysokości 24 m.

5.1.8. Krajobraz

O typie krajobrazu decyduje skala przekształceń działalnością antropogeniczną naturalnych cech środowiska przyrodniczego. Krajobrazy naturalne występują bardzo rzadko i przeważająca część przestrzeni, w zależności od cech przewodnich środowiska i charakteru zagospodarowania, ujęta została w ramy typologiczne krajobrazu. Krajobraz to fizjonomia powierzchni ziemi lub jej części – synteza wszystkich elementów przyrody (głównie rzeźby terenu, wód, warunków klimatu, świat roślinnego i zwierzęcego) oraz działalności ludzkiej.

Znaczna powierzchnia gminy wykorzystywana jest rolniczo, dlatego dominuje tu krajobraz rolniczy. Silna urbanizacją mająca miejsce w zachodnich miejscowościach gminy powoduje kształtowanie się typowych podmiejskich osiedli z zabudową jednorodzinną wolnostojącą i bliźniaczą. Nadal jednak w krajobrazie gminy dominującym typem zabudowy jest i będzie zabudowa zagrodowa.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

Na obszarze objętym zmianą *Studium* występują następujące zabytki nieruchome:

- kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Wawrzyńca w Czerniejowie z otaczającym drzewostanem w gran. cmentarza kościelnego oraz ogrodzeniem, wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/26,
- zespół pałacowo-parkowy w Jabłonnej – Majątek obejmujący: pałac wraz z oryginalnym wyposażeniem, park, stawy, pozostałości aleijazdowej, budynek gospodarczy zwany Domkiem Ogrodnika, wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/749,
- budynki zlokalizowane w dawnym zespole folwarcznym przy zespole pałacowo-parkowym w Jabłonne-Majątek, tj. dom administratora (d. rządówka) i budynek gospodarczy (chlewnia, kuźnia) figurują w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz zostały wskazane do ujęcia w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Jabłonna, natomiast gorzelnia, budynek gospodarczy (d. obora I) ob. magazyn, budynek gospodarczy (d. obora II) ob. magazyn, magazyn spirytusu, budynek gospodarczy (d. stajnia) ob. magazyn figurują w gminnej ewidencji zabytków,
- kapliczka przydrożna w Jabłonnej zlokalizowana przy drodze wojewódzkiej nr 835 (działka nr ew. 186/14) - figurująca w gminnej ewidencji zabytków.

Oprócz wyżej wymienionych obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków, na terenie objętym zmianą *Studium* występują stanowiska archeologiczne, oznaczone symbolami:

- AZP 80-82/6-1 w miejscowości Skrzynice Drugie,
- AZP 80-82/7-2 w miejscowości Skrzynice Drugie,
- AZP 80-82/8-3 w miejscowości Skrzynice Drugie,
- AZP 81-81/28-10 w miejscowości Tuszów,
- AZP 81-81/29-1 w miejscowości Jabłonna Druga,
- AZP 80-81/14-5 w miejscowości Jabłonna-Majątek,
- AZP 80-81/12-3 w miejscowości Jabłonna-Majątek,
- AZP 80-81/13-4 w miejscowości Jabłonna-Majątek,
- AZP 80-81/11-2 w miejscowości Jabłonna-Majątek.

5.1.10. Obecne użytkowanie terenu

Tereny objęte przedmiotową zmianą *Studium* są w większości użytkowane rolniczo. Towarzyszą im tereny zabudowy siedliskowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz drogi.

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W odniesieniu do terenu całej gminy Jabłonna, potencjalne zmiany w środowisku, jakie będą zachodzić przy braku realizacji projektowanego dokumentu, związane będą z istniejącym zagospodarowaniem (układ komunikacyjny, tereny zurbanizowane, przemysł i inne) oraz formami użytkowania (użytkowanie rolnicze). Na stan środowiska przyrodniczego będą miały tu wpływ różnego rodzaju działania ochronne i naprawcze (plany ochrony środowiska itp.). Duży wpływ na jakość powietrza, szczególnie na terenach o zwartej zabudowie, będzie miała tzw. emisja niska, ze źródeł takich jak: paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze. Jej oddziaływanie odzwierciedla się wzrostem stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym. W rejonach zwartej zabudowy i w pobliżu tras o dużym natężeniu ruchu coraz większy problem, ze względu na emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz emisję hałasu, stanowić będzie komunikacja samochodowa. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Oddziaływanie komunikacji na środowisko wykazuje współcześnie tendencję rosnącą. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny wzrost liczny pojazdów poruszających się po drogach.

Mogą wystąpić zmiany w środowisku gruntowo – wodnym związane z: niepełnym wyposażeniem terenów budowlanych w infrastrukturę kanalizacyjną, stosowaniem w rolnictwie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, zanieczyszczeniami wód zawierających ropopochodne i metale ciężkie spływającymi z dróg.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Położenie analizowanych terenów według opracowania ekofizjograficznego i na podstawie obserwacji terowych, stwierdzono, o względnie dobrej jakości komponentów środowiska oraz środowiska jako całości. Pod względem przyrodniczym analizowane obszary nie będą wpływały negatywnie w sposób szczególny na obszary sąsiednie.

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie powinny wystąpić znaczące oddziaływania, rozumiane jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralności.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która może być realizowana na terenie gminy w przyszłości musi być ograniczone do minimum poprzez przestrzeganie zasad określonych w przepisach szczegółowych i opracowaniach planistycznych oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowania inwestycji do realizacji.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale „9. Przewidywane oddziaływania”.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są procesy degradacji środowiska wynikające z działalności człowieka, wśród których wyróżnić można poniższe zagrożenia.

Zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych:

- odprowadzanie ścieków komunalnych do wód powierzchniowych bądź gromadzenie ich w nieszczelnych zbiornikach,
- niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy w gospodarstwach rolnych,
- zanieczyszczenia obszarowe – sploty powierzchniowe z użytków rolnych, spowodowane niewłaściwym stosowaniem nawozów sztucznych i organicznych oraz środków ochrony roślin,
- deponowanie odpadów (tzw. dzikie wysypiska) w ciekach wodnych oraz na powierzchni terenu.

Zagrożenia dla powietrza atmosferycznego:

- niska emisja – związana jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do wytwarzania ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych,
- emisja ze źródeł komunikacyjnych,
- pola elektromagnetyczne.

Zagrożenia dla gleb i powierzchni terenu:

- nadmierne zakwaszenie gleb na terenach rolnych – prowadzi do obniżenia ich jakości. Sprzyjają mu czynniki antropogeniczne, takie jak: zanieczyszczenie powietrza, składowanie kwaśnych i kwasotwórczych odpadów, czy stosowanie nawozów fizjologicznie kwaśnych,
- nadmierne rozlewanie się zabudowy na terenach, na których występują gleby wysokich klas bonitacyjnych,
- zanieczyszczenia związane z siecią drogową.

Zagrożenia dla terenów zieleni:

- nadmierna wycinka drzew w ramach pielęgnacji zieleni,
- przekształcanie terenów w sąsiedztwie dolin rzecznych, np.: pod uprawy rolne i zabudowę,
- presja zabudowy na obszary bezpośrednio sąsiadujące z terenami leśnymi.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizowany projekt *Studium* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale również wojewódzkim, krajowym i wspólnotowym. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej (dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim).

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym jest rozwój zrównoważony, który wyraża się poprzez ochronę zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin).

Mimo iż *Studium* stanowią dokument o znaczeniu lokalnym, to przy jego sporządzaniu uwzględniono **cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w szczególności dotyczące:**

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Programem ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028, oraz Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979 r.;
- ochrony krajobrazu – zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencja 2000;
- ochrony korytarzy ekologicznych zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Program ochrony

środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028, Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2003), Dyrektywa 2008/1/EC w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń, Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, Dyrektywa azotanowa 91/676/EWG, Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE;

- ochrony powietrza określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Konwencja Wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej, sporządzony w Wiedniu 22 marca 1985 r., Dyrektywa 2008/1/EU w sprawie jakości powietrza, Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzony w Montrealu 16 września 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi i poprawkami kopenhaskimi, Konwencja w sprawie zmian klimatu wraz z protokołem sporządzonym w Kyoto w dniach 1-10 grudnia 1997 r., zobowiązującą państwa do redukcji emisji tzw. gazów cieplarnianych, Dyrektywa 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r.;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Dyrektywą Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;
- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada 1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy”), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, Espoo 1991 r.

W analizowanym dokumencie *Studium* utrzymane zostały dotychczasowe rozwiązania określone jako cele dla ochrony i kształtowania przestrzeni przyrodniczej dla potrzeb zagospodarowania obszaru gminy Jabłonna, są to:

- a) zachowanie walorów przyrodniczych gminy i ich ochronę przed degradacją,
- b) określenie kierunków wzbogacania ekologicznego gminy,
- c) określenie form ochrony prawnej i planistycznej dla terenów o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego,
- d) określenie optymalnych uwarunkowań dla rozwoju różnych form działalności gospodarczej,
- e) określenie przyrodniczych kierunków powiązań obszaru gminy z otaczającymi obszarami otwartymi.

Dla osiągnięcia tak określonych celów ustanawia się Ekologiczny System Obszarów Chronionych, który współtworzą: dna dolin rzecznych Czerniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa, lasy wraz ze strefami ochrony warunków siedliskowych i dna suchych dolin. System grupuje więc tereny o najwyższych walorach przyrodniczych i najwyższym potencjale ekologicznym. Poprzez zachowanie ciągłości przestrzennej wiąże on obszar gminy z regionalnym systemem obszarów chronionych województwa lubelskiego.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska. Przy czym należy brać pod uwagę fakt, iż żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska z poszczególnego rodzaju emisji.

Kryteria wykorzystane do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji:

- **(+)** – **pozytywne** – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;
- **(-)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** – oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne').

Przeznaczenie terenów określone w projekcie *Studium* nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych ani znacząco pozytywnych.

W projekcie *Studium* wyodrębnione zostały funkcje terenów, które ze względu na zbliżony sposób zagospodarowania zostały pogrupowane i dla tych grup określono charakter oddziaływania, są to:

1. Tereny mieszkaniowe, do których należą:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (1.M, 2.M, 3.M, 4.M, 5.M, 6.M, 7.M, 8.M, 9.M, 10.M, 11.M, 12.M, 13.M, 14.M, 15.M, 16.M, 17.M),
- tereny zabudowy mieszkaniowej i letniskowej (1.M,ML, 2.M,ML, 3.M,ML, 4.M,ML),
- teren zabudowy letniskowej i usługowej (1.ML,U).

2. Tereny usługowe i produkcyjne, do których należą:

- tereny zabudowy usługowej (1.U, 2.U, 3.U, 4.U, 5.U, 6.U, 7.U, 8.U, 9.U, 10.U),
- tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej (1.U,M, 2.U,M, 3.U,M, 4.U,M, 5.U,M, 6.U,M, 7.U,M, 8.U,M, 9.U,M, 10.U,M, 11.U,M, 12.U,M, 13.U,M, 14.U,M, 15.U,M, 16.U,M, 17.U,M, 18.U,M, 19.U,M, 20.U,M, 21.U,M),
- tereny zabudowy usługowej oraz usług sportu i rekreacji (1.U,US, 2.U,US),
- tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej (1.U,P, 2.U,P, 3.U,P),

- teren zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną (1.P/PFW),
 - tereny produkcji rolnej i obsługi produkcji rolnej (1.RU, 2.RU).
3. **Teren powierzchniowej eksploatacji:** teren powierzchniowej eksploatacji z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną (1.PE/PFW).
4. **Tereny komunikacji i infrastruktury,** do których należą:
- teren parkingu (1.KS),
 - teren ujęcia wody podziemnej wraz ze strefą ochrony bezpośredniej (1.W).
5. **Tereny lasów i zieleni,** do których należą:
- tereny zieleni parkowej (1.ZP, 2.ZP),
 - tereny zieleni parkowej z możliwością lokalizacji zabudowy usługowej (1.ZP,U, 3.ZP,U),
 - teren zieleni parkowej oraz usług sportu i rekreacji (1.ZP,US),
 - teren lasu i zadrzewień (1.ZL),
 - tereny łąkowe (1.ZŁ, 2.ZŁ, 3.ZŁ, 4.ZŁ, 5.ZŁ, 6.ZŁ, 7.ZŁ, 8.ZŁ, 9.ZŁ, 10.ZŁ, 11.ZŁ),
 - teren cmentarza (1.ZC).
6. **Tereny rolne,** do których należą:
- tereny rolne (1.R, 2.R, 3.R, 4.R),
 - teren rolny z docelowym przeznaczeniem pod zalesienie (1.R/ZL).
7. **Teren wód powierzchniowych:** tereny wód powierzchniowych (1.WS, 2.WS, 3.WS, 4.WS, 5.WS, 6.WS, 7.WS, 8.WS, 9.WS).

Prognoza oddziaływania na środowisko
zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna

Tabela 3. Przewidywane oddziaływania

Oddziaływanie na:	Przeznaczenie terenów						
	tereny mieszkaniowe	tereny usługowe i produkcyjne	teren powierzchniowej eksploatacji	tereny komunikacji i infrastruktury	tereny lasów i zieleni	tereny rolne	teren wód powierzchniowych
cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000	o	o	o	o	o	o	o
rośliny zwierzęta różnorodność biologiczną	-/+ B, D, S, L	-/+ B, P, D, S, L	- B, D, S, L	- B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
życie i zdrowie ludzi	+ B, D, S, L	+/- B, P, D, S, C, L	- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
wody	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, C, L
powietrze klimat	+/- B, D, K, S, C, L	+/- B, D, K, S, C, L	- B, D, K, S, C, L	+/- B, D, K, S, C, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
powierzchnię ziemi gleby zasoby naturalne	- B, D, S, L	- B, P, D, S, C, L	- B, P, K, S, C, L	- B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
krajobraz	+ B, D, S, L	- B, D, S, L	- B, D, S, L	- B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
zabytki dobra materialne	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Na terenie gminy Jabłonna znajdują się Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Chmiel” (PLH060001) oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Olszanka” (PLH060012). Obszary objęte analizowaną zmianą *Studium* znajdują się poza granicami tych obszarów a projekt nie wprowadza funkcji mogących oddziaływać na duże odległości.

Projektowane zmiany będą polegać na poszerzeniu terenów budowlanych. Zmiany te nie powinny znacząco wpływać na stan warunków przyrodniczych, oraz na najwartościowsze elementy przyrodnicze i zachowanie bioróżnorodność środowiska. Planowana działalność gospodarcza powinna być ograniczona do takiej, która w znaczący sposób nie wpływałyby na stan środowiska.

Nowe inwestycje, jak każde realizacje budowlane, zarówno na etapie prac budowlanych, jak i eksploatacji, powodować będą pewne oddziaływania na komponenty środowiska przyrodniczego. Dotyczy to zwłaszcza emisji gazów, pyłów i hałasu w związku z pracą maszyn i urządzeń budowlanych, a w późniejszym okresie funkcjonowaniem nowej zabudowy i obsługujących ich terenów komunikacyjnych. Ważną rolę w ograniczaniu negatywnych oddziaływań nowych inwestycji budowlanych będą miały odpowiednie rozwiązania zapisane w planach miejscowych, dotyczące parametrów zabudowy, w tym głównie odpowiednio wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz systemów grzewczych stosowanych w nowych budynkach.

Wyznaczone funkcje nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony najbliższych obszarów Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,**
- 2) nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,**
- 3) nie pogorszą integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.**

W związku z powyższym nie zachodzi konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Obszar nr 20 położony jest w granicach Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Na terenie tym obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania zawarte w Rozporządzeniu Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 73 poz. 1524). Obszar nr 24 położony jest w granicach otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego.

Pozostałe obszary objęte zmianą *Studium* położone są w zasięgu Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Na terenie tym obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania zawarte w Rozporządzeniu Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r.

W obrębie terenów 1.U,M i 1.PE/PFW, w miejscach gdzie występują zadrzewienia wyznaczone zostały „obszary ograniczeń w zabudowie” w granicach, których, zgodnie z przepisami odrębnymi, obowiązują między innymi:

- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia

bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

„Obszarów ograniczeń w zabudowie” nie wyznaczono na terenach, które zostały już przeznaczone do zabudowy w dotychczas obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w ciągach istniejącej zabudowy.

Teren położony w miejscowości Jabłonna-Majątek, który w pierwotnym projekcie oznaczony był symbolem 2.ZP,U został połączony z terenem 1.ZP i w jego obrębie zrezygnowano z możliwości realizacji nowej zabudowy.

W części tekstowej *Studium* dodany został zapis zgodnie, z którym w zagospodarowaniu terenów oznaczonych symbolami 1.PE/PFW (m. Skrzynice Drugie), 1.U,M (m. Skrzynice Drugie), 7.U,M (m. Tuszów), 4.M,ML (m. Wierciszów) obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy prowadzącej do naruszenia zakazów obowiązujących na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu, w szczególności zakazu dotyczącego likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

Uwzględniając uwagi Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie zawarte w piśmie z 20 grudnia 2023 r. (znak: WPN.610.80.2023.GC), które dotyczą terenów oznaczonych symbolem 1.ZP,U, 3.ZP,U w miejscowości Jabłonna Majątek, 7.U,M w miejscowości Tuszów oraz 4.M,ML w miejscowości Wierciszów w projekcie wprowadzono szereg zmian. Celem wprowadzonych zmian jest uniknięcie kolizji z ochroną powiązań przyrodniczych, oraz uwzględnienie zasad czynnej ochrony ekosystemów, które zostały określone w rozporządzeniu Nr 40 Wojewody Lubelskiego w sprawie Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Teren 1.ZP,U położony w miejscowości Jabłonna Majątek został w większości przekształcony w teren łęgowy 11.ZŁ, na którym zakłada się zachowanie istniejących trwałych użytków zielonych w dotychczasowym użytkowaniu. Jedynie na niewielki fragmencie położonym w pobliżu istniejącej zabudowy zachowano dotychczasowe przeznaczenie.

Teren 3.ZP,U został odsunięty od rzeki o ok. 100 m.

Na terenie 7.U,M położonym w Tuszowie zwiększony został zakres „obszaru ograniczeń w zabudowie”, który objął istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia. Pozostała (północna) część działek, na której znajdują się zadrzewienia w obecnie obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna przeznaczona jest pod zabudowę bez żadnych ograniczeń.

Teren 4.M,ML położony w Wierciszowie został ograniczony do 100 m od cieków oraz wyłączono z jego granic istniejące zadrzewienia.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej wiąże się ze zmniejszeniem powierzchni dotychczas niezabudowanych. Nadal jednak znaczną powierzchnię gminy stanowią tereny otwarte. Zmniejszenie powierzchni biologicznej czynnej a co za tym idzie zmniejszenie powierzchni siedlisk oraz przestrzeni życiowej zwierząt w skali gminy będzie obejmowało niewielkie obszary. Wygradzanie działek budowlanych może ograniczyć możliwość migracji zwłaszcza dla większych ssaków. Realizacja zagospodarowania w planowany sposób będzie miała nie wielki wpływ na obecny stan flory i fauny. Utrata niewielkiej powierzchni biologicznej czynnej nie stanowi zagrożenia dla zasobów przyrodniczych Gminy, ponieważ dotyczy terenów znajdujących się obok istniejącej zabudowy. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i w niewielkim stopniu negatywne.

W wyniku realizacji zabudowy ograniczona zostanie powierzchnia stanowiąca miejsce żerowania i bytowania fauny występującej na terenach rolnych. Zniszczone zostaną siedliska związane przede wszystkim z użytkami rolnymi. W odrębnej procedurze, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu konieczna będzie zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Będzie to skutkowało ustaleniem innego niż rolniczy sposobu użytkowania gruntów rolnych a w konsekwencji wyłączeniem ich z produkcji rolnej. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie długoterminowe, stałe i negatywne.

W granicach terenów budowlanych znajdują się niewielkie obszary zieleni śródpolnej i przydrożnej oraz pojedyncze drzewa. Kwestie dotyczące możliwości usunięcia drzew regulują przepisy odrębne, które w sposób szczegółowy określają jakie warunki muszą być spełnione aby dane drzewo mogło być wycięte. Wyznaczenie w projekcie *Studium* terenu przeznaczonego pod zabudowę nie oznacza automatycznego wycięcia wszystkich drzew w obrębie tego terenu – ze względu na przepisy prawa oraz brak takiej potrzeby. Lokalizacja nowej zabudowy może, ale nie musi wymagać usunięcia drzew.

W wyniku eksploatacji kopalni nastąpi zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, co wpłynie na zmniejszenie powierzchni bytowania i żerowania zwierząt. Podobnie powierzchniowe składowanie urobku spowoduje zajęcie powierzchni biologicznie czynnych. Negatywnym długoterminowym oddziaływaniem będzie zniszczenie istniejącej na terenie odkrywki zieleni, ale będzie to możliwe do odwrócenia w momencie rekultywacji. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, średnioterminowy, stały, negatywny. Należy podkreślić, iż oddziaływanie negatywne nie będzie mieć charakteru znaczącego.

Zgodnie z przepisami prawa (ustawa o ochronie przyrody) usunięcie z terenu nieruchomości drzewa lub krzewu o określonych wymiarach może nastąpić jedynie po uzyskaniu zezwolenia, które wydaje wójt gminy. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu na obszarach objętych ochroną krajobrazową, wydaje się po uzgodnieniu regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Wydanie zezwolenia może być uzależnione od wykonania nasadzeń zastępczych bądź od przesadzenia tego drzewa lub krzewu. Ustalenie ochrony wszystkich drzew w obrębie opracowania znacznie przekracza zakres merytoryczny studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (ogniwa fotowoltaiczne) przytwierdza się do podłoża w sposób tymczasowy. Z reguły ustawiane są na stojakach, które nie mają bezpośredniego kontaktu z ziemią, pozostawiona wolna przestrzeń, rzędu kilkudziesięciu centymetrów, co pozwoli na swobodny wzrost roślinności trawiastej, w związku, z czym ubytek powierzchni biologicznie czynnej dotyczyć będzie jedynie miejsca posadowienia budynków technicznych i ewentualnie fundamentów pod stojakami.

Ogniwa fotowoltaiczne nie powodują negatywnego oddziaływania na zwierzęta lądowe, poruszające się po ziemi lub pod nią. Teren, na którym będą rozmieszczone zostanie ogrodzony, aby ochronić elementy instalacji przed dewastacją. Ogrodzenie może zostać wykonane w sposób umożliwiający przemieszczania się drobnym zwierzętom. Pomędzy poszczególnymi rzędami ogniw pozostawiona jest wolna przestrzeń umożliwiająca lot, żerowanie, czy też gniazdowanie ptaków i innych gatunków zwierząt. Obsługa techniczna jest ograniczona do minimum, dzięki czemu obecność człowieka będzie sporadyczna. Obszar ten może stać się swoistą enklawą, zapewniającą schronienie dla drobnej fauny oraz ptaków, które będą mogły tu zakładać swoje gniazda. Oddziaływanie farmy fotowoltaicznej będzie miało charakter neutralny, bezpośredni, długoterminowy i stały.

Potencjalnym negatywnym oddziaływaniem na zwierzęta może być tzw. efekt „tafli wody”. Polega on na odbijaniu promieni słonecznych od powierzchni ogniw fotowoltaicznych, tworząc tym samym iluzję zbiornika wodnego, na którym ptactwo mogłoby lądować.

Rozwiązaniem minimalizującym to zjawisko jest zastosowanie ogniów z powłokami antyrefleksyjnymi, które ograniczą odbijanie światła.

Do korzystnych oddziaływań w zakresie oddziaływania na zwierzęta ustaleń projektu należy przede wszystkim wskazać ochronę terenów stanowiących ich siedliska, w tym lasów, zbiorników i cieków wodnych, łąk, pastwisk. Z ograniczeniami w zakresie rozwoju życia zwierząt należy liczyć się na nowych terenach inwestycyjnych, wyznaczonych w miejscu obecnych użytków rolnych, aczkolwiek zlokalizowanych głównie na przedłużeniu istniejącej zabudowy.

Przeznaczenie na tereny wód powierzchniowych, tereny rolne oraz lasów i zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego użytkowania, dzięki czemu zachowana zostanie istniejąca szata roślinna oraz siedliska wykorzystywane przez drobną zwierzynę. Największa różnorodność gatunków flory i fauny oraz niezbędna dla ich życia przestrzeń życiowa występuje na terenach leśnych, które stanowią również element systemu przyrodniczego Gminy i regionu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Podstawowe funkcje wyznaczone w *Studium* dotyczą rozwoju przestrzennego Gminy polegającego na zwiększeniu powierzchni obszarów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych. Zmiany następują w wyniku realizacji złożonych przez osoby zainteresowane wniosków. W *Studium* następuje segregacja funkcji w sposób, który pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływania. Zaspokojenie potrzeb ludzi będzie oddziaływaniem pozytywnym, bezpośrednim, długoterminowym i stałym.

Rozwój usług i produkcji wywołuje istotne zmiany społeczno-gospodarcze w obszarach, w których się dokonuje. Zmieniają się proporcje gałęziowe, struktura społeczno-zawodowa ludności, wzrosną dochody ludności i odsetek zatrudnienia. Rozwija się budownictwo mieszkaniowe, część ludności miejscowej rodzaj wykonywanej pracy. Systematyczna poprawa stanu infrastruktury będzie miała wpływ na przeciwdziałanie marginalizacji społeczno-ekonomicznej gminy. Oddziaływania będą pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe. Oddziaływania o charakterze pośrednim, chwilowym i negatywnym związane będą z sytuacjami awaryjnymi i wypadkami jakie mogą wystąpić w trakcie funkcjonowania poszczególnych przedsięwzięć.

Należy podkreślić, że wszystkie wprowadzone zmiany mają niewielki zasięg terytorialny i wpisują się w ogólny proces rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Jabłonna. Potencjalne oddziaływania są typowe dla terenów zurbanizowanych i nie spowodują znaczących zmian w środowisku.

Eksploatacja surowców mineralnych nie będzie miała istotnego wpływu na życie i zdrowie ludzi poza obszarem objętym tą funkcją. Na skutek usunięcia wierzchniej warstwy glebowej może nastąpić wzrost zapylenia, jednakże biorąc pod uwagę odległość od zabudowy nie będzie miał znaczącego wpływu na ludzi. Praca maszyn wydobywczych może powodować wzrost natężenia hałasu, który jednakże będzie zamykał się w granicach obszaru górniczego.

Panele fotowoltaiczne pozostają neutralne dla ludzi – nie emitują szkodliwego promieniowania, zanieczyszczeń powietrza ani hałasu.

Przeznaczenie na tereny wód powierzchniowych, tereny lasów i zieleni oraz tereny rolne poprzez zachowanie wartości przyrodniczych terenów otwartych wpływa pozytywnie na życie i zdrowie ludzi. Ponadto są to miejsca, które można wykorzystać do rekreacji i wypoczynku. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Na terenie objętym przedmiotowym *Studium* nie wskazuje się obszarów wyłączonych spod zabudowy.

W granicach terenów 1.U, 4.U,M, 1.U,P, 2.U,P, 3.U,P i 1.P/PFW zakazuje się lokalizacji usług związanych z pobytem dzieci, młodzieży, osób chorych, starszych i/lub niepełnosprawnych. Natomiast na terenach produkcji rolnej i obsługi produkcji rolnej (1.RU, 2.RU) zakazuje się chowu lub hodowli zwierząt.

Ograniczenia w realizacji zabudowy obowiązują dla terenów położonych w zasięgu:

- strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Wilczopole” w granicy, której obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania zawarte w Rozporządzeniu Nr 53 Wojewody Lubelskiego z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Wilczopole” położonego w gminach Głusk i Lublin, powiat lubelski i powiat m. Lublin, województwo lubelskie,
- Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, na obszarze którego obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania zawarte w Rozporządzeniu Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Z 2005 r. Nr 73 poz. 1524),
- otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, na terenie której obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania opisane w rozdziale „2.5.5 Obszary i obiekty chronione”,
- Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych, w granicach którego obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania opisane w rozdziale „2.5.5 Obszary i obiekty chronione”,
- Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, na obszarze którego obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania zawarte w Rozporządzeniu Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r.,
- strefy bezpieczeństwa (pasów technologicznych) napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia - po 7,5 m od osi linii w obie strony,
 - w obrębie stref bezpieczeństwa (pasów technologicznych) napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia zagospodarowanie terenu należy uzgodnić z właściwym operatorem sieci oraz postępować zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - w pasach technologicznych z infrastrukturą elektroenergetyczną nie wolno sadzić drzew, budować obiektów i składować materiałów,
- dla terenów położonych w pasach technologicznych należy zapewnić dostępność dla służb eksploatacyjnych, z możliwością dojazdu,
- strefy ochrony sanitarnej od cmentarza o szerokości 50 m,
- strefy ochrony sanitarnej od cmentarza (o szerokości 150 m),
- strefy kontrolowanej od gazociągu – po 15 m od osi w obie strony,
- stanowisk archeologicznych, dla których obowiązują zasady zagospodarowania opisane w rozdziale 5.4.3.2 Ochrona środowiska kulturowego.

Wyżej wymienione strefy bezpieczeństwa i strefy kontrolowane przestają obowiązywać w przypadku likwidacji lub zmiany przebiegu sieci.

Dla terenów położonych w zasięgu stref ochrony sanitarnej od cmentarza 50 i 150 m obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych, w związku z czym na etapie sporządzania planu miejscowego należy ustalić niezbędne zakazy dotyczące kwestii związanych z lokalizacją zabudowań mieszkalnych, zakładów przechowujących artykuły

żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gastronomicznych.

Na terenach objętych *Studium* zakazuje się realizacji wszelkich zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska.

Zasięg Cmentarza Parafialnego w Czerniejowie nie ulega zmianie względem uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, lecz odzwierciedla faktyczne obecne zagospodarowanie terenu pokrywając się z granicami działki ewidencyjnej nr 786. Linie rozgraniczające terenu oznaczonego symbolem 1.ZC skorygowano względem linii rozgraniczających wskreślonych w obowiązującym studium celem wyeliminowania oczywistej omyłki graficznej powstałej w toku sporządzonego dokumentu planistycznego, czego dowodzi przebieg granicy strefy ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych „Wilczopole” określony w rozporządzeniu nr 53 Wojewody Lubelskiego z dnia 11 grudnia 2020 r., w którym uwzględniono istniejący cmentarz poprzez jego omięcie zasięgiem wyznaczonej strefy.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze odnosi się do nowo projektowanych cmentarzy natomiast cmentarz w Czerniejowie nie został powiększony w analizowanym *Studium*.

Istniejąca spopielnia zwłok w Czerniejowie jest zlokalizowana w obrębie terenu oznaczonego symbolem 1.U w sąsiedztwie Cmentarza Parafialnego w Czerniejowie.

Na terenach usługowych dopuszczona została możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej. Warunek ten nie dotyczy terenu oznaczonego symbolem 1.U, w granicach którego zlokalizowana jest spopielnia zwłok oraz terenu oznaczonego symbolem 10.U zlokalizowanego w sąsiedztwie terenu zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną.

Wokół cmentarzy wyznaczone zostały strefy ochrony sanitarnej od cmentarza 50 m i 150 m. W zasięgu tych stref wprowadzono ograniczenia mające na celu ochronę zdrowia ludzi. Na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić niezbędne zakazy dotyczące kwestii związanych z lokalizacją zabudowań mieszkalnych, zakładów przechowujących artykuły żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gastronomicznych.

Analizowany projekt obejmuje jedynie niewielką część gminy Jabłonna i wprowadzone zmiany muszą być ograniczone do granic obszarów ustalonych w uchwale intencyjnej. Dlatego w *Studium* nie zmieniono przebiegu strefy ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych „Wilczopole”, ustalonej na podstawie „Dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych ujęcia „Wilczopole” dla miasta Lublina dla ustalenia strefy ochronnej ujęcia” (zatwierdzonego Decyzją Marszałka Województwa Lubelskiego z dnia 12 marca 2013 roku znak RŚ.IV.7431.1.2013.EHK), które znajdują się poza granicą opracowania. Strefa ta została zaktualizowana w części objętej analizowanym projektem.

W *Studium* nie ustalono szczególnych ograniczeń w stosunku do dopuszczalnej liczby DJP, ponieważ w tym zakresie obowiązują przepisy odrębne (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) i nie ma obowiązku na tym poziomie uszczegóławiać tych przepisów. Niemniej dla terenów produkcji rolnej i obsługi produkcji rolnej (1.RU, 2.RU) wprowadzono zakaz chowu lub hodowli zwierząt.

W odniesieniu do sąsiedztwa różnych funkcji, ograniczenia służące zminimalizowaniu potencjalnych kolizji przestrzennych będą ustalane na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem ogólnym określającym politykę przestrzenną gminy i stwarzającym potencjał rozwojowy. Natomiast sposób zagospodarowania poszczególnych terenów określany jest w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

9.4. Oddziaływanie na wody

Realizacja ustaleń projektu *Studium* w zakresie rozwoju terenów inwestycyjnych, zarówno mieszkaniowych, usługowych jak i produkcyjnych spowoduje wzrost zapotrzebowania na wodę. Zmiany te w skali całej gminy będą niewielkie gdyż dotyczą niewielkich terenów, które są rozproszone po całym terytorium gminy i nie wpłyną w sposób znaczący na ilość i jakość wód podziemnych. Tym samym powstanie również nowe źródła ścieków, bytowych, przemysłowych, opadowych i roztopowych, które będą musiały być w odpowiedni sposób oczyszczone i odprowadzone. W przypadku podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenach produkcyjnych odprowadzanie ścieków do gruntu lub do wód, a także odprowadzanie ewentualnych ścieków przemysłowych do kanalizacji, może wymagać uzyskania przed budową pozwolenia wodnoprawnego na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Będzie to oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Na nowych terenach inwestycyjnych zakłada się budowę sieci wodnej i kanalizacyjnej. Ma to na celu zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed potencjalnymi zanieczyszczeniami pochodzącymi z nieszczelnych szamb. Scentralizowane ujęcia wód podziemnych pozwalają również na ich lepsze zabezpieczenie (zgodnie z przepisami odrębnymi) przed możliwością przedostania się zanieczyszczeń. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

W przypadku braku dostępu do sieci wodociągowej istnieje możliwość zaopatrzenia w wodę z własnego ujęcia (np. w przypadku terenu oznaczonego symbolem 3.U,P). Brak dostępu do istniejącej infrastruktury technicznej nie jest warunkiem uniemożliwiającym realizację zabudowy. Nowa infrastruktura może pojawić się wraz z nowymi obiektami budowlanymi.

W trakcie swojej pracy ogniw fotowoltaiczne nie będą oddziaływały w żadnym stopniu na wody powierzchniowe i podziemne. Zmianie nie ulegną stosunki wodne, wody opadowe spływać będą po konstrukcjach i wsiąkać w podłoże w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Oddziaływania będą miały charakter neutralny.

W zależności od głębokości eksploatacji surowca oraz sposobu jego wydobywania istnieje możliwość zarówno zakłócenia układu funkcjonowania wód wgłębnych jak i ich chemicznego zanieczyszczenia. Lokalnie nastąpi zmiana położenia zwierciadeł wód gruntowych. Funkcjonowanie zakładu wydobywczego wiąże się także z emisją do otoczenia różnego rodzaju związków. Poszczególne maszyny i urządzenia pracujące przy wydobyciu są potencjalnymi emitarami zanieczyszczeń (paliwa, smary), które mogą być w znacznym stopniu zredukowane. Zakłada się, że po zakończeniu prac wydobywczych, na terenach zrehabilitowanych, nastąpi dość szybka odbudowa warunków hydrogeologicznych i likwidacja leja depresyjnego. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny o zasięgu lokalnym.

Przeznaczenie na tereny wód powierzchniowych, tereny rolne, tereny lasów i zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania tego obszaru. Zachowany zostanie pełny udział terenów biologicznie czynnych i utrzymana zdolność infiltracji podłoża. Wody opadowe będą przenikać do gruntu zasilając warstwy wodonośne i chroniąc grunt przed nadmiernym przesuszaniem. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny. Negatywny wpływ długoterminowy, bezpośredni i chwilowy

na terenach rolnych może wystąpić na skutek nieprawidłowego stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych, które przenikając do wód gruntowych i mogą je zanieczyszczać.

Teren ujęcia wody podziemnej może stanowić pewne zagrożenie dla wód podziemnych. Istnieje ryzyko przedostania się niepożądanych substancji w głąb ziemi i zanieczyszczenie poziomów wodonośnych. Dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenie tych obiektów oraz dbać o ich stan techniczny. Oddziaływanie będzie negatywne i pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Zgodnie z projektem *Studium* spełnione będą warunki ochrony dotyczące stref ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych.

Obszary objęte *Studium* położone są częściowo w granicach strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Wilczopole”. Jest to część terenu oznaczonego symbolem 1.U,M oraz tereny oznaczone symbolami: 1.M, 2.M, 5.M, 3.U,M, 4.U,M 1.U, 2.U, 1.KS, 1.ZL, 1.ZŁ, 2.ZŁ, 1.WS). W granicach strefy obowiązują zakazy i nakazy określone w Rozporządzeniu nr 53 Wojewody Lubelskiego z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Wilczopole” położonego w gminach Głusk i Lublin, powiat lubelski i powiat m. Lublin, województwo lubelskie (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2020 r. poz. 6576 ze zm.).

Na terenach ochrony pośredniej wyróżniono obszary podwyższonej ochrony, których granice zostały określone w ww. rozporządzeniach.

Dla terenów ochrony bezpośredniej obowiązują zakazy i nakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem:

§ 3. 1. Na terenie ochrony pośredniej wprowadza się zakazy i ograniczenia:

- 1) Przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych;*
- 2) Stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin, z wyjątkiem nawozów mineralnych i naturalnych stosowanych w dawkach nieprzekraczających norm i zgodnie z terminami agrotechnicznymi oraz z wyjątkiem środków ochrony roślin, które według zezwolenia na wprowadzanie do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy nie są klasyfikowane jako niebezpieczne dla środowiska oraz do celów badań i rozwoju;*
- 3) lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;*
- 4) lokalizowania nowych ujęć wody, z wyjątkiem ujęć niewymagających pozwolenia wodnoprawnego, ujęć awaryjnych oraz budowanych na cele specjalne i przeciwpożarowe;*
- 5) lokalizowania cmentarzy oraz grzebania martwych zwierząt;*
- 6) lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć, dla których wykonana ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak zagrożenia degradacją parametrów stanu jakościowego wód podziemnych objętych ochroną.*

2. Na terenie ochrony pośredniej w granicach wyróżnionych obszarów podwyższonej ochrony ze względu na zwiększone zagrożenie wód podziemnych oprócz zakazów wymienionych w ust. 1 wprowadza się następujące zakazy i ograniczenia:

- 1) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi;*
- 2) rolniczego wykorzystania ścieków;*

- 3) *budowy nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk, o ile wody opadowe lub roztopowe odprowadzane do ziemi z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych powstałych w związku z wyżej wymienionymi inwestycjami:*
 - a) *ujęte w systemy kanalizacji deszczowej i w ilości, jaka powstaje z opadów o natężeniu co najmniej 15 l na sekundę na 1 ha, nie podlegają oczyszczeniu do parametrów, o których mowa w przepisach w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych,*
 - b) *odprowadzane urządzeniami odwadniającymi, nie podlegają maksymalnemu możliwemu, uzasadnionemu technicznie i ekonomicznie, podczyszczaniu z zastosowaniem np. urządzeń, o których mowa w przepisach określających warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie;*
- 4) *lokalizowania zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;*
- 5) *lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu;*
- 6) *mycia pojazdów mechanicznych;*
- 7) *urządzania parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli;*
- 8) *wydobywania kopalin jeżeli sposób przeciwdziałania ujemnym wpływom zamierzonej działalności na środowisko nie zapewnia ochrony wód podziemnych przed degradacją parametrów ich stanu jakościowego na etapie eksploatacji, jak i po jej zakończeniu;*
- 9) *składowania opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.*

Dla wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Jabłonna określono stan wód jako zły i zagrożony status oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych. wyznaczone cele środowiskowe to dobry stan/potencjał ekologiczny oraz dobry stan chemiczny wód.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły celem środowiskowym dla naturalnych JCWP o dobrym stanie jest co najmniej utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Dla silnie zmienionych części wód o złym stanie celem środowiskowym jest ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu, tak aby osiągnięty został dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Wody silnie zmienione to jednolite części wód, które uległy fizycznemu przekształceniu na skutek działalności człowieka.

Zgodnie z wymogami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

W związku z realizacją *Studium* zostały wprowadzone zasady realizacji mające na celu zapewnienie ochrony środowiska wodnego. Wszystkie ustalenia projektu w zakresie ochrony wód nie spowodują zagrożenia nieosiągnięcia zamierzonych celów środowiskowych.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Zakłada się, że tak jak obecnie, nowa zabudowa w większości przypadków zaopatrywana będzie w energię ciepłą z indywidualnych systemów grzewczych. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na powietrze lokalizacji nowej zabudowy oraz ograniczenia wpływu zabudowy istniejącej istotne jest dążenie do stosowania zarówno w systemach grzewczych (na terenach mieszkaniowych i usługowych) oraz technologicznych (na terenach produkcyjnych) przyjaznych dla środowiska urządzeń grzewczych o niskiej emisji zanieczyszczeń. Wraz z rozwojem zabudowy wzrośnie ilość punktowych źródeł emisji do powietrza. Nie przewiduje się jednak, aby nowa emisja spowodowała przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń. Oddziaływania będą miały charakter negatywny, długoterminowy i krótkoterminowy, bezpośredni, stały.

Oddziaływaniem negatywnym, pośrednim, długoterminowym i chwilowym terenów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych będzie okresowy wzmożony ruch samochodowy w miejscu prowadzenia działalności. Obecny poziom zaawansowania technologicznego, stosowanie nowoczesnych procesów technologicznych w zakładach usługowych i produkcyjnych pozwala przyjąć, że instalacje te nie będą źródłem hałasu o wysokim poziomie i nie pogorszą w sposób znaczący warunków akustycznych, a ewentualne wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych (wyciszenie i wygłuszenie maszyn, mało hałaśliwa technologia produkcji itd.) pozwoli na wyeliminowanie negatywnego oddziaływania tych instalacji na tereny sąsiednie. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, która będzie źródłem emisji, uniemożliwia, na etapie prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej ustaleń zawartych w *Studium*, określenie dokładnego oddziaływania akustycznego nowej zabudowy. Dodatkowo należy zaznaczyć, że stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych jest obowiązkiem ich właściciela.

Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku na terenach o określonym przeznaczeniu i charakterze zagospodarowania jest normowany przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 29 lipca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W rozporządzeniu różne rodzaje terenu mają przypisane wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu dla różnych przedziałów czasu. Według ww. rozporządzenia terenami podlegającymi ochronie akustycznej wyznaczonymi w analizowanym dokumencie będą tereny:

- tereny zabudowy mieszkaniowej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy letniskowej,
- tereny usług sportu i rekreacji,

W zależności od ostatecznego sposobu zagospodarowania danego terenu należy zastosować odpowiedni standard akustyczny wynikający z cytowanego powyżej rozporządzenia.

Ponadto w przypadku wystąpienia uciążliwości akustycznych należy zastosować odpowiednie działania i wykorzystać środki techniczne, które zmniejszą to oddziaływanie, m.in.:

- stosować rozwiązania technologiczne służące zabezpieczeniu przed przenikaniem hałasu do budynków,
- ograniczyć lokalizację nowych obiektów i przedsięwzięć, w których zastosowane instalacje i technologie mogłyby powodować emisję hałasu w stopniu przekraczającym dopuszczone przepisami odrębnymi normy poza terenem działki, do której inwestor posiada tytuł prawny,

- modernizować drogi, w tym w szczególności stosować nawierzchnie ograniczające emisje hałasu,
- stosować ekrany dźwiękochłonne wzdłuż dróg na odcinkach biegnących w sąsiedztwie terenów istniejącej zabudowy,
- stosować techniczne środki uspokajania ruchu,
- remontować i modernizować jezdnie,
- stosować ciche nawierzchnie dróg,
- odpowiednio regulować ruch tranzytowy zwłaszcza ciężki,
- kontrolować i ograniczać prędkości ruchu pojazdów.

Powierzchniowa eksploatacja surowców może powodować zwiększone zapylenie, które będzie największe w obrębie odkrywki, pozbawionej roślinności i zależeć będzie od warunków atmosferycznych przede wszystkim siły i kierunku wiatru oraz przebiegu rekultywacji. Zanieczyszczenia powietrza powstaną również w wyniku: załadunku i transportu kopaliny, wtórnej emisji pyłu z powierzchni już utwardzonej, a jeszcze nie pokrytej roślinnością trwałą oraz spalania paliw w silnikach podczas pracy maszyn. Ze względu na charakter złoża, niewielką powierzchnię wydobywczą oraz oddalenie od obszarów zabudowanych i chronionych można założyć, iż prowadzona budowa i eksploatacja nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Zanieczyszczenia pochodzące z silników maszyn używanych podczas prac mają zasięg bardzo ograniczony. W sytuacji maksymalnie niekorzystnej ze względu na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, tj. stała równowaga atmosfery, równoczesna praca kilku maszyn w tym samym miejscu spaliny stanowią znaczącą uciążliwość jedynie w najbliższym otoczeniu źródeł do ok. 5 m. Wraz z odległością ich uciążliwość szybko maleje. Tak, więc nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych norm stężeń zanieczyszczeń pyłowo-gazowych w rejonie najbliższej zabudowy mieszkalnej. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

Pracujące panele fotowoltaiczne nie powodują emisji hałasu, gazów, pyłów ani odorów do powietrza atmosferycznego. Uznaje się je za urządzenia przyjazne dla środowiska, ponieważ ograniczają emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery w sektorze energetycznym. Oddziaływania będą miały charakter pozytywny, bezpośredni, długoterminowy i stały.

Na terenach otwartych (lasy, tereny zieleni, tereny rolne, tereny wód powierzchniowych) zachowane zostaje dotychczasowe użytkowanie. Utrzymany zostanie znaczny udział terenów biologicznie czynnych z roślinnością leśną i polną, co będzie sprzyjało redukcji zanieczyszczeń powietrza oraz zachowaniu korzystnego topoklimatu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Zmiany wprowadzone w analizowanym dokumencie są niewielkie i rozproszone na całym obszarze gminy. Funkcje wprowadzone w projekcie *Studium* nie zmieniają w sposób istotny warunków termicznych, anemometrycznych i wilgotnościowych panujących na terenie gminy Jabłonna. W związku z tym nie wystąpi również oddziaływanie na pozostałe komponenty środowiska.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji lokalnej. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności m. in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, lub obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego i w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne oraz ograniczać możliwości rozwoju.

Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji. Szczególnie widoczne jest to w miastach, które są zagrożone: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła, silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W przypadku analizowanej gminy Jabłonna zabudowa nie jest tak skoncentrowana żeby mogły wystąpić powyższe zagrożenia.

Analizowany *Studium* uwzględnia uwarunkowania przyrodnicze pozostawiając niezabudowaną większość powierzchni gminy. Obszary wolne od zabudowy są bardzo istotne dla utrzymania właściwego mikroklimatu, ponieważ zapewniają swobodny przepływ mas powietrza. Tworzą je przede wszystkim tereny rolne, tereny łąkowe, tereny lasów i tereny wód powierzchniowych.

Celem głównym SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Kwestie polityki przestrzennej i budownictwa mają tu ogromne znaczenie społeczno – gospodarcze. Sprzyjają temu działania o charakterze horyzontalnym, w tym działania legislacyjne związane z tworzeniem lub aktualizacją dokumentów planistycznych takich jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Działania powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego, zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów.

Realizacja zapisów projektu *Studium* nie wpłynie negatywnie na klimat gminy, ponieważ projekt uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju. Zachowane zostają heterogeniczne tereny otwarte z mozaiką siedlisk roślinnych oraz gatunków zwierząt tam występujących, które mają za zadanie utrzymać bioróżnorodność tego obszaru.

Dbając o korzystne warunki aerosnitarne *Studium* utrzymuje obowiązujące dotychczas zapisy dotyczące ochrony powietrza:

- preferuje się stosowanie (tam gdzie nie ma gazu) paliw niskoemisyjnych i gazu bezprzewodowego,
- niezbędne jest ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowo-administracyjnych,
- na obszarze gminy dopuszcza się lokalizacje zakładów działalności gospodarczej, których uciążliwości ponadnormatywne nie przekraczają granic posiadanej działki.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

Wszystkie funkcje związane z zagospodarowaniem osadniczym, usługowym, produkcyjnym mogą powodować degradacja powierzchni ziemi związaną z robotami ziemnymi, uszczelnienie fragmentów powierzchni, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby.

Wystąpią zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W celu podniesienia parametrów technicznych podłoża mogą być stosowane nowe mieszanki i materiały, np. tłuczeń, stosowany dla umocnienia drogi. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. Jednakże są to nieuniknione konsekwencje rozwoju gospodarczego i społecznego. Oddziaływania będą bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne. W miejscach realizacji budynków usługowych i produkcyjnych szczególnie wzrasta ryzyko związane z przedostawaniem się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do gleby i wód. W tym wypadku oddziaływanie będzie pośrednie, długoterminowe, chwilowe i negatywne. Stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór urządzeń technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. można zminimalizować a nawet wykluczyć opisane zagrożenia.

Skutkiem powierzchniowym eksploatacji surowców będzie powstanie wyrobiska i zwałowiska, co wiąże się ze zniszczeniem i przemieszczaniem warstwy gleby oraz zmianą ukształtowania terenu (powstaną formy antropogeniczne). Oddziaływanie to będzie znaczące dla podłoża, ale docelowo teren kopalni poddany będzie rekultywacji. Działania rekultywacyjne w wyrobisku będą mogły być prowadzone już w trakcie eksploatacji złoża. Wierzchowinę zwału należy formować do rzędnych otaczającego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, średnioterminowy, stały, lokalny, negatywny.

Panele fotowoltaiczne montowane są na stojakach ustawionych w rzędach na gruncie lub na specjalnie przygotowanych betonowych ławach. Towarzyszą im elementy infrastruktury technicznej, m. in. stacje transformatorowe, linie przesyłowe itp. Powierzchnia ziemi bezpośrednio zajęta pod te elementy jest niewielka a w skali gminy znikoma. Oddziaływania związane z ich realizacją będą miały charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i neutralny.

Tereny otwarte (lasy, tereny zieleni, tereny rolne, tereny wód powierzchniowych) pozostają w dotychczasowym użytkowaniu, powierzchnia ziemi oraz gleby nie ulegną zmianie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

W zakresie ochrona powierzchni ziemi oraz gleb aktualne pozostają postulowane działania:

- oszczędne gospodarowania zasobami glebowymi najwyższych klas bonitacyjnych, przeznaczając je pod zabudowę tylko w sytuacjach kontynuacji rozwoju istniejących wsi,
- przeciwdziałanie procesom erozji gleb zagrożonych erozją silną, zwłaszcza w południowych i wschodnich rejonach gminy poprzez zabiegi fitomelioracyjne,
- nieużytki rolnicze i gleby najsłabsze (V-V1 klasa) o ile nie są użytkowane rolniczo, wskazuje się do zalesienia, lub do rozwoju różnych form zainwestowania pod warunkiem, iż nie spowoduje to rozpraszania zabudowy,
- preferowanie i tworzenie warunków dla rozwijania ekologicznych metod produkcji rolnej.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Ustalenia zawarte w *Studium* i ich realizacja poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przekształcą charakter krajobrazu gminy Jabłonna, głównie poprzez rozwój terenów zurbanizowanych Biorąc pod uwagę obszar nowo wprowadzonych funkcji oraz fakt, że w większości są one kontynuacją bądź niewielką modyfikacją względem stanu obowiązującego w aktualnym *Studium*, zmiany te wpiszą się w proces ogólnego rozwoju. Oddziaływanie będzie negatywne, długoterminowe, bezpośrednie i stałe.

Obszar gminy Jabłonna posiada stosunkowo urozmaiconą morfologię terenu. Wszelkie prace budowlane w swojej istocie związane są z przekształceniem rzeźby terenu. Zmiany ukształtowania terenu związane z realizacją nowej zabudowy nie będą miały charakteru makroniwelacji, które mogłyby zmienić krajobraz tego obszaru. Ponadto realizacja zabudowy będzie następowała stopniowo, dzięki czemu zmiany będą rozciągnięte w czasie i w sposób powolny będą zmieniały krajobraz gminy. Ponieważ gmina Jabłonna jest gminą podmiejską to silnie zaznaczona jest tu obecność człowieka. Występujący tu krajobraz kulturowy łączy w sobie elementy naturalne i antropogeniczne.

W projekcie *Studium* dla terenów przeznaczonych pod zabudowę określone zostały wskaźniki urbanistyczne, tj.: maksymalna wysokość zabudowy, minimalna powierzchnia biologicznie czynna, minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych, maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej. Pozwoli to uporządkować przestrzeń nadając jej jednorodny charakter. Oddziaływanie będzie pozytywne, długoterminowe, bezpośrednie i stałe.

Eksploatacja powierzchniowa spowoduje powstanie wklęsłych (wyrobisko) i wypukłych (zwałowisko) form antropogenicznych. Oddziaływanie to będzie znaczące, ale docelowo teren kopalni zostanie zrehabilitowany. Działania naprawcze będą mogły być prowadzone już w trakcie eksploatacji złoża. Wierzchowinę zwału należy formować do rzędnych otaczającego terenu. Po zaprzestaniu eksploatacji i zakończeniu procesu rekultywacji krajobraz obszaru badań może wrócić do pierwotnego kształtu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, średnioterminowy, stały, negatywny.

Panele fotowoltaiczne montowane są zazwyczaj na stelażach o wysokości ok. 5 m, co można porównać do wysokości szklarni ogrodniczych, które bardzo często spotkać można na terenach rolniczych. Również specyfika powierzchni szklanej jest bardzo zbliżona do powierzchni paneli fotowoltaicznych. Dlatego też wpływ na krajobraz będzie bardzo niewielki i ograniczony jedynie do najbliższej okolicy. Ponadto jako niskie obiekty możliwe jest wprowadzenie zieleni izolacyjnej otaczające teren inwestycji, która w pełni wkomponuje ją w krajobraz. Oddziaływania elektrowni fotowoltaicznych będą miały charakter neutralny, bezpośredni, średnioterminowy i stały.

Pozytywne oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i stałe będzie związane z utrzymaniem obszarów użytkowanych jako lasy, zieleń, tereny wód powierzchniowych i tereny rolne w dotychczasowym zagospodarowaniu, co bardzo korzystnie wpływa na krajobraz obszaru opracowania. Mozaika terenów leśnych oraz terenów rolnych pozwoli na utrzymanie atrakcyjności krajobrazu gminy.

W nawiązaniu do Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Florencja 2000) w projekcie *Studium* utrzymana została ochrona Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i pomników przyrody.

Ochrona krajobrazu kulturowego gminy Jabłonna powinna polegać na:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie,

- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków,
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę,
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków,
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Działania te służą zachowaniu i utrzymaniu ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany wynikające z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Oddziaływanie na dobra materialne na terenach zabudowanych (mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych) ma charakter pozytywny, długoterminowy, bezpośredni i stały gdyż *Studium* zakłada rozwój zabudowy, co wpłynie dodatnio na wzrost dochodów właścicieli tych terenów. Oddziaływanie będzie pozytywne, długoterminowe, bezpośrednie i stałe.

W wyniku eksploatacji złóż nastąpi zaspokojenie zapotrzebowania na surowce skalne niezbędne do budowania nowych obiektów. Dodatkowo prowadzenie działalności gospodarczej skutkuje odprowadzaniem do budżetu gminy podatków, które służą rozwojowi całej społeczności. Będą to oddziaływania pozytywne bezpośrednie, długotrwałe i stałe o zasięgu lokalnym.

Realizacja elektrowni fotowoltaicznej będzie miała pozytywny wpływ na dobra materialne. Budżet gminy będzie miał wpływały z tytułu podatków a właściciel będzie miał dochody ze sprzedaży energii.

Utrzymanie obszarów użytkowanych jako lasy, zieleń, tereny wód powierzchniowych i tereny rolne przyczyni się do zapewnienia dochodów gospodarstw rolnych prowadzących na nich uprawę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Na obszarze objętym *Studium* znajdują się zabytki: kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Wawrzyńca w Czerniejowie i zespół pałacowo-parkowy w Jabłonnej – Majątek wpisany do rejestru zabytków województwa lubelskiego oraz budynki zlokalizowane w dawnym zespole folwarcznym przy zespole pałacowo-parkowym w Jabłonnej-Majątek i kapliczka przydrożna w Jabłonnej zlokalizowana przy drodze wojewódzkiej nr 835 – figurująca w gminnej ewidencji zabytków. Ponadto występują stanowiska archeologiczne.

W odniesieniu do obiektów zabytkowych obowiązują zapisy zawarte w ustawie z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków i opieki nad nimi, w tym finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, a także organizację organów ochrony zabytków.

W projekcie *Studium* wprowadzono zapisy, których celem jest ochrona zabytków:

- w odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem 5.M na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zlokalizowanego w najbliższym otoczeniu kościoła paraf. pw. św. Wawrzyńca w Czerniejowie z otaczającym drzewostanem w granicy cmentarza kościelnego (wpisanym do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/62) nie mogą pogarszać walorów przestrzennych, krajobrazowych i widokowych,

- w odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem 9.M na etapie sporządzania planu miejscowego należy zapewnić ochronę zabytkowego założenia dworsko-parkowego w Tuszowie w celu zachowania historycznych powiązań widokowo-przestrzennych, poprzez kształtowanie linii zabudowy, gabarytów obiektów oraz wysokości zabudowy w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- w odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem 2.U, w granicach, którego znajduje się kościół paraf. pw. św. Wawrzyńca w Czerniejowie z otaczającym drzewostanem w granicy cmentarza kościelnego (wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/62), na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu nie mogą kolidować z ochroną zabytku, powinny tworzyć harmonijną całość, uwzględniać w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania przestrzenne i wymagania funkcjonalne oraz przyczyniać się do zachowania i utrzymania zabytku w niezmienionej formie,
- w odniesieniu do terenów oznaczonych symbolami 7.U, 8.U na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów nie mogą kolidować z ochroną budynków folwarcznych w zespole folwarcznym przy zespole pałacowo-parkowym w Jabłonnej- Majątek (figurujących w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Jabłonna), powinny tworzyć harmonijną całość, uwzględniać w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania przestrzenne i wymagania funkcjonalne oraz przyczyniać się do zachowania i utrzymania obiektów w niezmienionej formie, a zagospodarowanie otoczenia budynków folwarcznych nie może pogarszać walorów przestrzennych, krajobrazowych i widokowych,
- na etapie sporządzania planu miejscowego, ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów oznaczonych symbolami 2.U, 7.U i 8.U powinny być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- w odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem 4.U,M na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zlokalizowanego w najbliższym otoczeniu kościoła paraf. pw. św. Wawrzyńca w Czerniejowie z otaczającym drzewostanem w granicy cmentarza kościelnego (wpisanym do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/62) nie mogą pogarszać walorów przestrzennych, krajobrazowych i widokowych,
- w odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem 20.U,M na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu nie mogą kolidować z ochroną budynków folwarcznych w zespole folwarcznym przy zespole pałacowo-parkowym w Jabłonnej (figurujących w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Jabłonna), powinny tworzyć harmonijną całość, uwzględniać w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania przestrzenne i wymagania funkcjonalne oraz przyczyniać się do zachowania i utrzymania obiektów w niezmienionej formie,
- na etapie sporządzania planu miejscowego, ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów oznaczonych symbolami 4.U,M i 20.U,M powinny być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zlokalizowanego w najbliższym otoczeniu zespołu pałacowo-parkowego w Jabłonnej- Majątek (wpisanego do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/749) nie mogą pogarszać walorów przestrzennych, krajobrazowych i widokowych,

- w odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem 1.ZP, znajdującego się w granicach zespołu pałacowo-parkowego w Jabłonnej - Majątek (wpisanego do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/749) na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie zagospodarowania terenu nie mogą kolidować z ochroną zabytku, powinny uwzględniać w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania przestrzenne i wymagania funkcjonalne, przyczyniać się do zachowania i utrzymania zabytku w niezmienionej formie, nie mogą pogarszać walorów przestrzennych krajobrazowych i widokowych i powinny być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- w odniesieniu do terenów oznaczonych symbolami 3.ZP,U znajdujących się w granicach zespołu pałacowo-parkowego w Jabłonnej - Majątek (wpisanego do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/749) na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu nie mogą kolidować z ochroną zabytku, powinny tworzyć harmonijną całość, uwzględniać w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania przestrzenne i wymagania funkcjonalne, przyczyniać się do zachowania i utrzymania zabytku w niezmienionej formie, nie mogą pogarszać walorów przestrzennych krajobrazowych i widokowych i powinny być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- w odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem 1.ZP,U na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zlokalizowanego w najbliższym zespole pałacowo-parkowego w Jabłonnej - Majątek (wpisanego do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/749) nie mogą pogarszać walorów przestrzennych, krajobrazowych i widokowych,
- w odniesieniu do terenu oznaczonego symbolem 1.ZP,US) na etapie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić, iż ustalenia w zakresie zagospodarowania terenu zlokalizowanego w sąsiedztwie zespołu pałacowo-parkowego w Jabłonnej- Majątek (wpisanego do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/749) nie mogą pogarszać walorów przestrzennych, krajobrazowych i widokowych.

Na terenie gminy Jabłonna nie zidentyfikowano obszarów stanowiących dobro kultury współczesnej.

Zgodnie z zapisami *Studium* oddziaływanie na zabytki będzie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

Ze względu na powierzchnie nowych terenów zurbanizowanych wyznaczonych w projekcie *Studium* oraz nawiązanie przeznaczeniem do istniejącego sposobu użytkowania nie wystąpi negatywne oddziaływanie skumulowane z już istniejącym zagospodarowaniem.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ust. 2, pkt 3, lit. a, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem

realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania na środowisko przedmiotowego *Studium* wykazała, że nie wystąpią znaczące negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze i komponenty kulturowe.

Wszelkie zakazy i nakazy odnoszące się do wyznaczonych obszarów i obiektów objętych ochroną prawną zachowują swoją moc.

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna ustalono szczegółowe wymagania w zakresie ochrony środowiska. Analizowany projekt zachowuje ustalone wymagania.

Ochrona pedosfery:

- oszczędne gospodarowania zasobami glebowymi najwyższych klas bonitacyjnych, przeznaczając je pod zabudowę tylko w sytuacjach kontynuacji rozwoju istniejących wsi,
- przeciwdziałanie procesom erozji gleb zagrożonych erozją silną, zwłaszcza w południowych i wschodnich rejonach gminy poprzez zabiegi fitomelioracyjne,
- nieużytki rolnicze i gleby najslabsze (V-V1 klasa) o ile nie są użytkowane rolniczo, wskazuje się do zalesienia, lub do rozwoju różnych form zainwestowania pod warunkiem, iż nie spowoduje to rozpraszania zabudowy,
- preferowanie i tworzenie warunków dla rozwijania ekologicznych metod produkcji rolnej.

Ochrona powietrza:

- preferuje się stosowanie (tam gdzie nie ma gazu) paliw niskoemisyjnych i gazu bezprzewodowego,
- niezbędne jest ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych, rzemieślniczych
- i usługowo-administracyjnych,
- na obszarze gminy dopuszcza się lokalizacje zakładów działalności gospodarczej, których uciążliwości ponadnormatywne nie przekraczają granic posiadanej działki.

Ochrona przed hałasem:

- przestrzeganie zasad lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zawartych
- w wytycznych projektowania dróg, wydanych przez resort komunikacji. Dotyczy to zwłaszcza strefy wzdłuż drogi relacji Lublin-Biłgoraj,
- wykluczenie wszelkich form działalności gospodarczej wywołujących ponadnormatywny poziom hałasu poza granicami posiadanej posesji.

Ochrona hydrosfery:

- potrzeba przyśpieszenia budowy kanalizacji sanitarnej, w pierwszej kolejności dla wsi położonych na obrzeżu dolin rzecznych (Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna Druga, Jabłonna - Majątek, Czerniejów, Skrzynice Pierwsze, Skrzynice Drugie, Tuszów),

- konieczność zachowania naturalnego przebiegu koryt rzecznych Czerniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa oraz wzbogacanie roślinności przykorytowej, stanowiącej osłonę biologiczną rzek, chroniącą je przed spływami powierzchniowymi substancji biogennych,
- zakaz odprowadzania ścieków do wód i gruntu,
- zakaz zabudowy den dolin rzek i terenów podmokłych ze względu na niekorzystne warunki gruntowo-wodne i klimatyczne, a także ze względu na wiosenne wezbrania wód roztopowych, a w szczególności na wyznaczonych w studium terenach zalewowych
- zakaz prowadzenia melioracji odwadniających. Prace melioracyjne powinny być prowadzone na zasadzie regulacji stosunków wodnych,
- obowiązek prowadzenia polityki lokalizacyjnej i zagospodarowania terenu strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Wilczopole”,
- sukcesywną likwidację źródeł zagrożeń wód podziemnych, głównie dzikich wysypisk śmieci,
- obowiązek racjonalnego gospodarowania zasobami wód podziemnych w ścisłym związku z warunkami korzystania z wód rejonu wodnego,
- obowiązek ochrony istniejącej zieleni w dnach dolin rzecznych przed jej niszczeniem i wycinaniem,
- konieczność zachowania przepływów nienaruszalnych w rzekach. Warunek ten powinien być przestrzegany, zwłaszcza przy realizacji zbiorników wodnych,
- adaptację istniejących zbiorników wodnych,
- obowiązek ochrony wszystkich źródeł i nisz źródłiskowych.

Ochrona biosfery:

- wszystkie lasy na obszarze gminy traktuje się jako jeden z podstawowych składników utrzymania równowagi ekologicznej środowiska. Lasy w dużej mierze decydują o potencjale ekologicznym obszaru. Należy je chronić przed zmianą sposobu użytkowania jak i przed nadmierną penetracją turystyczną. Zagospodarowanie rekreacyjne lasów należy dostosować do ich chłonności,
- lasy na obszarze gminy należy objąć statusem lasów ochronnych na mocy ustawy o lasach (jako lasy znajdujące się w promieniu 10 km od miasta liczących powyżej 50 000 mieszkańców). Gospodarka leśna powinna być podporządkowana rygorom ochronnym obowiązującym dla tej formy ochrony a tereny leśne wyłączone spod zabudowy,
- potrzeba wzbogacenia ekologicznego obszaru gminy i wzmocnienie powiązań przyrodniczych z terenami otaczającymi poprzez realizację różnych form fitomelioracji. Zalesienia i zadrzewienia należy realizować w pierwszej kolejności na kierunkach powiązań ekologicznych (pomiędzy lasami i dnami dolin Czerniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa), także stosować zalesienia i zadrzewienia stabilizujące skosy i strome skoki zwłaszcza w rejonie doliny Czerniejówki. Poprzez tak prowadzoną politykę fitomelioracji powinno nastąpić wzmocnienie potencjału ekologicznego gminy jak również wzmocnienie ekologiczne korytarzy wiążących doliny rzek w Krzczonowskim Parku Krajobrazowym,
- niezbędne jest objęcie ochroną cennych gatunków roślin i zwierząt, występujących na terenach, dla których nie tworzy się form ochrony prawnej w rozumieniu ustawy

o ochronie przyrody. Ochrona taka powinna polegać na utrzymaniu dotychczasowego sposobu użytkowania terenów, na których te rośliny i zwierzęta występują. Tymi terenami, głównie są lasy z ich obrzeżami, dna dolin rzecznych, stawy hodowlane i inne zbiorniki wodne,

- niezbędne jest przeciwdziałanie przekształcaniu użytków zielonych występujących w dnach dolin rzecznych na pola uprawne, a przywracanie ich na terenach już przekształconych,
- obowiązek ochrony drzew przydrożnych oraz drzew ozdobnych występujących na obszarze gminy (posesje, parki, skwery, cmentarze). Poza względami ekologicznymi współtworzą one walory wizualno - krajobrazowe. Ma to duże znaczenie w gminie Jabłonna ze względu na bardzo małą jej lesistość,
- niezbędne jest kształtowanie granicy polno - leśnej na zasadach ekologicznych, tj. z zachowaniem enklaw i polan leśnych jako miejsc siedliskowych określonych grup owadów i ptaków,
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy, poza istniejącą oraz w sytuacjach uzasadnionych potrzebami gospodarki leśnej,
- obowiązek kształtowania struktury gatunkowej lasów, zmierzającej do powiększenia różnorodności biologicznej oraz zwiększenia odporności lasów na zewnętrzne czynniki degradujące,
- zakaz lokalizacji obiektów budowlanych w odległości mniejszej niż 50 m od skraju lasu z wyjątkiem budynków bezpośrednio związanych z gospodarką leśną oraz obsługą ruchu turystycznego (parkingi przyłesne, ścieżki rowerowe, zadaszenia turystyczne itp.),
- adaptuje się lasy posiadające status lasów glebo i wodochronnych,
- adaptuje się parki podworskie w Czerniejowie (zachowany reliktowo), Jabłonie (dobrze zachowany), Piotrkowie Pierwszym (zachowany reliktowo).

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Studium* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku przedmiotowego *Studium* lokalizacja projektowanych funkcji wynika z konkretnych sugestii samorządu lokalnego, inwestorów i właścicieli poszczególnych nieruchomości. Z tego względu przedstawienie innych rozwiązań jest utrudnione. Większość funkcji została ustalona na podstawie istniejącego zagospodarowania lub na zasadzie kontynuacji funkcji.

Podczas wykonywania niniejszej Prognozy trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły, z uwagi na dostępność danych i materiałów dotyczących omawianego obszaru.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i najbliższe obszary chronione, w tym obszary sieci Natura 2000 oraz integralność sieci.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza tych negatywnych, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń projektu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w omawianym *Studium*.

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w Prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Studium* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- a także Dyrektywy ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych (wymienione w rozdziale 13).

Głównym celem *Prognozy* jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Studium*. Ważne jest, aby pamiętać, iż *Studium* nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu *Prognozy* posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań chwilowych i stałych, bezpośrednich i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych oraz pozytywnych i negatywnych. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Głównym założeniem opracowanego *Studium* jest rozpoznanie i scharakteryzowanie wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna. Ich analiza pozwoliła na określenie długoterminowych kierunków rozwoju gminy. *Studium* stanowi dokument planistyczny, który poprzez określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. W *Studium* uwzględniono zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Gmina Jabłonna jest jedną z szesnastu gmin powiatu lubelskiego. Położona jest w południowo-wschodniej części powiatu w odległości 18 km od Lublina. Analizowany projekt obejmuje wybrane obszary w obrębach ewidencyjnych: Czerniejów, Czerniejów - Kolonia, Jabłonna Druga, Jabłonna - Majątek, Jabłonna Pierwsza, Piotrków Drugi, Piotrków Pierwszy, Skrzynice Drugie, Skrzynice - Kolonia, Skrzynice Pierwsze, Tuszów, Wierciszów, Wolnica.

Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego obszary te znajdują się w granicach mezoregionów Płaskowyż Świdnicki (343.16) i Wyniosłość Giełczewska (343.17).

Występujące na obszarze gminy gleby wykształciły się przede wszystkim na podłożu lessów i utworów lessowatych, utworów pyłowych, margli i piasków, które stanowią ich skałę macierzystą. Pod względem typologicznym przeważają gleby płowe i gleby brunatne.

Obszar gminy Jabłonna zaliczany jest do lubelskiego regionu klimatycznego.

Część obszaru nr 1 znajduje się w granicach udokumentowanych złóż piasków i żwirów: Skrzynice III (id złoża: KN 9909), Skrzynice V (id złoża: KN 11113) i Skrzynice VII (id złoża: KN 17336).

Obszary objęte *Studium* położone są w granicach JCWP: Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego (RW20000624653), Czerniejówka (RW20000624669), Giełczewka (RW2000062449), Stoki (RW200006245499) oraz JCWPd: PLGW200089 i PLGW200090.

Obszar nr 20 położony jest w granicach Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Obszar nr 24 położony jest w granicach otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Pozostałe obszary objęte *Studium* położone są w zasięgu Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W granicach opracowania występują zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego, ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne.

Tereny objęte przedmiotowym *Studium* są w większości użytkowane rolniczo. Towarzyszą im tereny zabudowy siedliskowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz drogi.

W odniesieniu do terenu całej Gminy, potencjalne zmiany w środowisku, jakie będą zachodzić przy braku realizacji projektowanego dokumentu, związane będą z istniejącym zagospodarowaniem (układ komunikacyjny, tereny zurbanizowane, przemysł i inne) oraz formami użytkowania (użytkowanie rolnicze, gospodarka leśna i inne).

Na obszarach objętych zmianą *Studium* wskazano następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (1.M, 2.M, 3.M, 4.M, 5.M, 6.M, 7.M, 8.M, 9.M, 10.M, 11.M, 12.M, 13.M, 14.M, 15.M, 16.M, 17.M),
- tereny zabudowy usługowej (1.U, 2.U, 3.U, 4.U, 5.U, 6.U, 7.U, 8.U, 9.U, 10.U),
- tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej (1.U,M, 2.U,M, 3.U,M, 4.U,M, 5.U,M, 6.U,M, 7.U,M, 8.U,M, 9.U,M, 10.U,M, 11.U,M, 12.U,M, 13.U,M, 14.U,M, 15.U,M, 16.U,M, 17.U,M, 18.U,M, 19.U,M, 20.U,M, 21.U,M),
- tereny zabudowy mieszkaniowej i letniskowej (1.M,ML, 2.M,ML, 3.M,ML, 4.M,ML),
- teren zabudowy letniskowej i usługowej (1.ML,U),
- tereny zabudowy usługowej oraz usług sportu i rekreacji (1.U,US, 2.U,US),
- tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej (1.U,P, 2.U,P, 3.U,P),
- teren zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną (1.P/PFW),
- tereny produkcji rolnej i obsługi produkcji rolnej (1.RU, 2.RU),
- tereny zieleni parkowej (1.ZP, 2.ZP),
- tereny zieleni parkowej z możliwością lokalizacji zabudowy usługowej (1.ZP,U, 3.ZP,U),
- teren zieleni parkowej oraz usług sportu i rekreacji (1.ZP,US),
- teren lasu i zadrzewień (1.ZL),
- tereny rolne (1.R, 2.R, 3.R, 4.R),
- teren rolny z docelowym przeznaczeniem pod zalesienie (1.R/ZL),

- teren powierzchniowej eksploatacji z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną (1.PE/PFW),
- tereny łąkowe (1.ZŁ, 2.ZŁ, 3.ZŁ, 4.ZŁ, 5.ZŁ, 6.ZŁ, 7.ZŁ, 8.ZŁ, 9.ZŁ, 10.ZŁ, 11.ZŁ),
- tereny wód powierzchniowych (1.WS, 2.WS, 3.WS, 4.WS, 5.WS, 6.WS, 7.WS, 8.WS, 9.WS),
- teren cmentarza (1.ZC),
- teren parkingu (1.KS),
- teren ujęcia wody podziemnej wraz ze strefą ochrony bezpośredniej (1.W).

W niniejszej zmianie *Studium* dodano łącznie 66,6 ha nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę:

- tereny zabudowy mieszkaniowej – 7,8 ha,
- tereny zabudowy mieszkaniowe i letniskowej – 4,3 ha,
- tereny zabudowy usługowej – 1,2 ha,
- tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej – 42,3 ha,
- tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej – 6,0 ha,
- tereny zabudowy usługowej oraz usług sportu i rekreacji – 0,9 ha,
- tereny zabudowy produkcyjnej z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną – 4,1 ha,
- tereny zabudowy usługowej oraz usług sportu i rekreacji – 0,9 ha.

W niniejszej *Prognozie* przeanalizowano oddziaływania ustaleń *Studium* dotyczące wprowadzonego przeznaczenia dla tych obszarów funkcjonalnych, są to oddziaływania:

a) pozytywne:

- rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej prowadzący do ograniczenie możliwości zanieczyszczenia wód i gleb,
- utrzymanie ochrony obszarów cennych przyrodniczo,
- zachowanie wartościowych siedlisk i flory na terenach podmokłych, w dolinach rzek i terenach leśnych,
- zachowanie walorów krajobrazu kulturowego
- poprawa jakości życia mieszkańców gminy,
- ustalenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy;

b) negatywne:

- powstanie nowych źródeł zanieczyszczenia powietrza na obszarach wyznaczonych do zabudowy,
- wzrost emisji niskiej i wysokiej ze źródeł dostarczania ciepła,
- wzrost emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- wzrost ilości wytwarzanych ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych,

- wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i przemysłowych,
- wzrost ryzyka poważnych awarii na terenach usługowo – przemysłowych oraz na terenach infrastruktury technicznej,
- możliwe wyłączenie części gleb z produkcji rolnej,
- likwidacja roślinności i siedlisk zwierząt na obszarach przeznaczonych do zabudowy.

W omawianym dokumencie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, rozporządzenia, polityki, strategie). Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m. in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary Natura 2000. Wyznaczone funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Bednarek R. (red.), Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań, 2012.
3. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
4. Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7.
5. Kistowski M., Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009.
6. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
7. obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna zatwierdzone uchwałą Nr XXII/136/05 Rady Gminy Jabłonna z dnia 29 czerwca 2005 r. z późn. zm.
8. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Jabłonna – 2022,
9. Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Jabłonna, 2022,
10. Gminny Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jabłonna na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXX/225/2021 Rady Gminy Jabłonna z dnia 21 września 2021 r.
11. Gminny program opieki nad zabytkami dla gminy Jabłonna na lata 2019 – 2022, stanowiący załącznik do Uchwały Nr V/39/2019 Rady Gminy Jabłonna z dnia 12 kwietnia 2019 r.
12. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Jabłonna na lata 2016-2023
13. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Jabłonna, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XVIII/118/2016 Rady Gminy Jabłonna z dnia 14 czerwca 2016 r.
14. Strategia Rozwoju Gminy Jabłonna na lata 2016 - 2023
15. Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2026-2028,
16. Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.
17. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
18. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300).
19. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.
20. Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, European Commission, 2013.
21. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ/Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2023.

22. Stan środowiska w województwie lubelskim. Raport 2020., GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2020.
23. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy.
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 672 z późn. zm.).
9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 2409).
10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 2556).
11. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023 poz. 1478).
12. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2023 r. poz. 977 z późn. zm.).
13. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 840).
14. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2023 poz. 1336).
15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 1094 z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 633).
17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 1587).

18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity Dz. U. 2022 poz. 2380).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
23. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).
24. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
25. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
26. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
27. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
28. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
29. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
30. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. www.geoportal.gov.pl
2. www.mrr.gov.pl
3. www.natura2000.gdos.gov.pl
4. www.pgi.gov.pl
5. www.stat.gov.pl
6. <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa>
7. <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>
8. <https://jablonnalubelska.e-mapa.net/>
9. <https://www.jablonna.lubelskie.pl/>

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra

18 kwietnia 2024 r.